

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštenu čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

PROSLAVA 10. ROJSTNEGA DNE PRESTOLONASLEDNIKA PETRA

Velika revija vojske na Banjici v navzočnosti Nj. Vel. kralja, kraljice, prestolonaslednika, vlade, diplomatskega zbora in ogromne množice naroda

Beograd, 6. septembra. r. Prestolnica je danes na izredno svečan način proslavila deseti rojstni dan prestolonaslednika Petra. Že sinoči je bilo vse mesto v zastavah ter zvečer sijajno iluminirano, ko je krenila po glavnih ulicah ogromna povorka, navdušeno vzklikajoč prestolonasledniku, Nj. Vel. kralju in vsemu kraljevskemu domu. Zvečer se je vršila v veliki dvorani nove univerze svečana akademija.

Davi je bilo mesto že zgodaj po konci in vse je hitelo proti Banjici, kjer se je vršila dopoldne velika vojaška parada. Kljub temu, da današnji ni bil zapovedan praznik in bi smele biti trgovine odprte, je počivalo delo v vseh podjetjih in obratih. Na Banjici se je že do 8. jutraj zbralo na 20.000 ljudi, toda še vedno so prihajali novi, s posebnimi vlaki, na avtobusih, avtomobilih in vozovih, cele kolone pa tudi peš. Kmalu po 8. uri so se začeli zbirati dostojanstveniki. Med prvimi sta prispele patriarh Varnava in vojvoda Bojevič, nato so začeli prihajati člani diplomatskega zbora, predstavniki najvišjih državnih oblasti ter zastopniki raznih korporacij in organizacij. Ob 8.45 je prisel ministrijski predsednik dr. Sršić z ministrom dr. Kramarjem ter ostalimi člani vlade. Točno ob 9. so fanfare najavile prihod Nj. Vel. kralja, ki je prihajal na krasnem vancu v spremstvu kneza Pavla, vojnega ministra generala Stojanovića, komandanta Beograda, generala Tomića ter ostale suite. V odprti kočiji, v katero so bili vpreženi štirje belci, so se nato pripeljala Nj. Vel. kraljica in Nj. Vis. prestolonaslednik Peter, ki je bil v sokolskem kroju. Prihod kralja, kraljice in prestolonaslednika je pozdravila zbrana množica z nepopisnimi ovacijami. Nj. Vel. kraljica, prestolonaslednik sta se takoj podala v dvorno ložo, kjer so prestolonasledniku čestitali ministrijski predsednik in člani vlade, patriarh Varnava in drugi zbrani odličniki. Nj. Vel. kralj je medtem obšel postrojene čete in vsako posebej pozdravil: Pomozi Bog junaci!

Ko se je Nj. Vel. kralj vrnil v dvorno ložo, se je začel defile. Prvi so prikoračali mimo dvorne lože gojenci vojne akademije in podoficirske šole, nato pa so sledili vsi oddelki garde in za njim ostale čete beogradske garnizije. Nastop vojske je zadivil vso množico in izzval nepristransko priznanje vseh navzočih tujih vojaških strokovnjakov. S posebno pozornostjo je množica sledila defileju motoriziranih protitankovskih oddelkov, reflektorjev, blindiranih avtomobilov in drugim oddelkom specialne stroke. Zadnji je prišel oddelk golobarjev, ki so jih izpustili tik pred dvorno ložo. Ko se je pričel defile čet, so se pojavile na obzorju tudi eskadrile vojnih letal, ki so v vzornem redu defilirale mimo dvorne lože in nato ves čas krožila nad Banjico.

Med novimi navdušilnimi ovacijami so Nj. Vel. kralj in kraljica s prestolonaslednikom Petrom ob 10. zapustili Banjico ter se v spremstvu članov vlade in drugih odličnikov vrnili na dvor, kjer se je nato vršila v dvorni kapeli služba božja za srečo in zdravje prestolonaslednika.

V proslavo rojstnega dne prestolonaslednika se je vršila danes tudi letalska tekma za pokal Nj. Vel. kralja. V letalski tekmi sodelujejo najodličnejši naši vojni letalci, ki morajo preleteti dolgo progo Beograd — Novi Sad — Zagreb — Ljubljana — Mostar — Skopje — Beograd. Start se je vršil v najlepšem redu. Ob uri ko to poročamo, lete letala že proti Ljubljani.

Tekmovalci v Ljubljani

Ljubljana, 6. septembra. Prvi tekmovalci so prispele v Ljubljano par minut pred pol 12. V kratkih presledkih so nato sledila še ostala letala, ki pa so brez pristanka krenila dalje.

Do 12.30 so preleteli Ljubljano in spustili na letališče svoj report naslednji tekmovalci:

1. Tekmovalec št. 1, vojni činovnik III. razreda pilot Isajić Dušan, izvidnik podporočnik Rakić Predrag, ob 11.25.50.
2. Tekmovalec št. 2. Pilot podnarednik Praštalo Slavko, izvidnik poročnik Kovacević Stjepan, ob 11.35.55.
3. Tekmovalec št. 3. Pilot poročnik Mato Čulinović, izvidnik podporočnik Kobal Rudolf, ob 11.39.10.
4. Tekmovalec št. 6, pilot kapetan Hauer Hinko, izvidnik poročnik Boris Keja, ob 12.11.15.

5. Tekmovalec št. 7, pilot narednik-vodnik Isa Mandarić, izvidnik kapetan Zdenko Ulepić, ob 12.24.55.

Iz Ljubljane so krenili v Maribor, odkoder polete proti Zagrebu. Na letališču je poslovala komisija pod vodstvom kapetana Pečeta, navzoči pa so bili funkcionarji Aerokluba s predsednikom g. Hribarjem in državnim delegatom inž. Kuharjem.

Proslava v Ljubljani

Ljubljana, 6. septembra.

Ljubljana je slovesno proslavila rojstni dan prestolonaslednika Petra. Po mestu so vihrale zastave, snoči in danes pa so to povski strelji z Grada naznanjali, da je danes rojstni dan prestolonaslednika Petra.

Ob 9. je bila v pravoslavni kapeli v vojašnici vojvode Mišića pravoslavna služba božja, ki jo je daroval prota Djordje Budimir. Prisostvovali so ji ban dr. Marušić, pomočnik bana dr. Pirkmajer, komandant divizije general Cukavac z oficirskim zborom, župan dr. Puc, podstarosta SKJ Gangel, starosta sokolske župe Ljubljana dr. Pipenbacher in mnogo drugih odličnih predstavnikov javnosti. Po zahvalni službi božji je obšel komandant divizije v spremstvu višjih oficirjev planinski bataljon, ki je stal s kolesarskim bataljonom na čelu od vojašnice so stalne cerkve.

Ob 10. je bila v stolnici slovesna služba božja, ki so ji prisostvovali ban dr. Marušić z banskimi svetniki, vsi predstavniki državnih in civilnih oblasti, minister Močir, zastopnik saveza SKJ, direktorji državnih uradov, župan dr. Puc, podžupan prof. Jarc z občinskimi svetniki, konzularni zbor, upravnik policije Keršovan, poslanci in senatorji, aktivni in rezervni častniki in mnogo občinstva.

Krasna revija naše vojske

Ljubljana, 6. septembra.

Dostojno, impozantno je praznovalo danes naše vojaštvo rojstni dan prestolonaslednika Petra. Prestolonaslednikov rojstni dan je pa tudi pomemben praznik za civilno prebivalstvo. Ljubljana ima danes svečano lice, vsa je odeta v zastave. Najbolj je pa nedvomno povzdignila današnji praznik množica vojaške parade, ki je bila res prava revija naše vrle vojske, ki smo na njo lahko ponosni.

Ob svečani službi božji so se razvrstile vse vojaške enote ljubljanske garnizije po Resljevi cesti, Kopitarjevi ulici in Predškofiji. Ko je divizionar sprejel raport, je bila slovesna služba božja v stolnici, vojaštvo je pa krenilo po Mestnem trgu, po Cvojsovi cesti itd. na Bleiweisovo cesto, kjer se je uvrstilo v dolgo vrsto.

Pred Narodnim domom so se zbrali zastopniki civilnih in vojaških oblasti, ki so prišli iz stolnice od službe božje. Vojaštvo je defiliralo mimo divizionarja generala Cukavca in njegovega štaba. Poveljnik parade je bil brigadni general Pekić. Mogočen sprevod vojaštva je krenil s paradnim maršem proti Narodnemu domu ob 11.15. Na čelu je igrala divizijska godba, za njo so pa strumno prikorakali vojski 40 pp. Triglavskega v treh četah. Sledili sta jim četni planinskega bataljona, njima pa zopet pehota 40 pp. Posebno pozornost so vzbudili strumni, mladi enoletniki. Z občudovanjem smo gledali kolesarje, celotni bataljon. Najgloblji vtis je pa nedvomno napravila artiljerija 16. artiljerijskega polka. Dolgo se je tresla zemlja pod kolesi težkih poljskih topov, nakar je zaključilo krasno revijo tega polka gorsko topništvo. Spreved je zaključila bolničarska četa.

Parado je občudovala velika množica meščanstva. Vsi smo si edini v tem, da je naša vojska vzorno disciplinirana in pripravna. Zastopniki civilnih oblasti so toplo čestitali divizionarju, da je ljubljanska garnizija tako vzorna.

Lepa manifestacija na Viču

Vič, 6. septembra

Sokolsko društvo na Viču je snoči na izredno slovesen način proslavilo 10 rojstni dan staroste SKJ prestolonaslednika Petra. Na poziv viškega Sokola se je občina odela v državne trobojnice. Ko je zgel mrak na zemljo, je začel v krasni iluminaciji Sokolski dom, kjer se je pričela zbirati velika množica domačega občinstva in iz Ljubljane. Pred Sokolski dom je prišla tudi domača godba, ki je privedla promenačni koncert. Med tem se je formirala na dvorišču Sokolskega doma veličastna povorka viškega Sokola in narodnega občinstva. Točno ob 20. je krenila povorka z godbo po viški občini. Za družbenim praporom je korakalo članstvo v kroljih, moška in ženska deca z lampjonički, članstvo v civilu, naraščaj, učiteljsvo meščanske in narodne šole ter

mного občinstva. Povorka je krenila najprej na Vič, ki je bil sijajno razsvetljen in okrašen z zastavicami, od Gasliškega doma je odšla skozi Novo vas in Rožno dolino na Glince pred Sokolski dom. Med povorko so odmevale navdušene manifestacije za kraljevski dom, močno Jugoslavio in sokolstvo. Tudi občinstvo je navdušeno pozdravljalo manifestante, zlasti v Rožni dolini, kjer so nekatere hiše kar tekmovalce v razkošni razsvetljavi. Po povorki je bila pred Sokolskim domom lepa patrijotična manifestacija, kateri so prisostvovali zastopniki občinske uprave z županom g. Petrovičem ter odposlanci domačih kulturnih društev.

Na stopnišče Sokolskega doma je stopil društveni starosta brat Rems, ki je v lepem patrijotičnem govoru orisal pomen današnjega slavlja, ko jugoslovensko sokolstvo s ponosom proslavlja 10 rojstni dan svojega staroste prestolonaslednika Petra. Omenjal je pomen sokolske ideje za naš narod, končno pa se s pijeteto spominjal bazoviških žrtv. Z vzklikom Nj. Vel. kralju in prestolonasledniku Petru je zaključil svoj govor, nakar je godba zazigrala državno himno. Govoril je še ravnatelj meščanske šole brat Fakin, povdarjajoč pomen današnjega slavlja zlasti za mladino.

Govorom je sledila v Sokolskem domu prijetna zabava ob zvokih godbe, davi pa se je vršila v župni cerkvi zahvalna služba božja, kateri je prisostvovalo poleg šolske mladine tudi domače sokolsko društvo in krolji in številno občinstvo.

Snočnja sokolska manifestacija je pokazala, da je viško občinstvo prežeto jugoslovanske ideje ter zvesto in udano svojemu vladarju in njegovi kraljevski rodbini. Živel kraljevski dom! Živel prestolonaslednik Peter! Ždravo!

Odlikovanje ministrov

Beograd, 6. septembra. r. Nj. Vel. kralj je odlikoval z redom Jugoslovanske krone I. stopnje ministre gg. dr. Hamdijo Karamehmedovića, dr. Iljo Šumenkovića, dr. Grga Anđelinovića, dr. Stjepana Srkulja, Živojina Lažića, dr. Radenka Stankovića, dr. Lavoslava Hanžeka in dr. Ljubo Tomića.

Zdravniški kongres

V ponedeljek zvečer je bil zdravniški kongres v Crikvenici zaključen. Naši zdravniki so razpravljali zadnji dan kongresa o mazažu in borbi proti njemu, o položaju rentgenologov v naši državi, o vprašanju brezposelnosti zdravnikov, o predlogu glede splošnega zavarovanja za primer bolezni in o zahtevah stomatologov. Končno je bila sprejeta daljša resolucija, ki pravi med drugim:

Uprava jugoslovanskega zdravniškega društva naj prouči moderne reforme v medicinskih stidijah in pravi svoje pripombe k predloženemu osnutku uredbe o medicinskih fakultetah omdnno naj izdela svoj osnutek uredbe, pri tem pa pazi, da bi ne bile medicinske študije preobremenjene, da se bo polagala večja važnost na praktično, nego na teoretično medicino, da študije ne smejo trajati nad pet let in da se doktorju medicne priznajo vse pravice zdravnika.

Kar se tiče pobljanja mazažev, bi bilo treba dvigniti nivo narodne inteligence, poglobiti delo na polju ljudske prosvete in higijenske izobrazbe, povečati število zdravnikov in bolnic, napraviti zdravila pristopna tudi siromašnim slojem, uveljavljati smotrene zakonske določbe o odpravi telesnega pioda, nalezljivih bolezni, zoboiziravnikih in lekarnah ter izdati novo in uredbo o mazažu po § 262 k. z.

Posebno resolucijo je sprejel kongres na predlog stomatološkega društva in društva privatnih zdravnikov iz Beograda. Ta resolucija najodločneje protestira proti določbam zakona z dne 25. novembra 1930 in njegove novole z dne 14. julija 1933, ki dovoljuje in uzakonja mazažstvo na polju zobne medicine, dočim kazenski zakon prepoveduje, preganja in kaznuje mazažstvo. Iz vidika narodnega zdravja in socialne pravičnosti protestirajo stomatologi, da se daje ljudem brez potrebne kvalifikacije in celo brez šolske in strokovne izobrazbe pravica do lečenja in malopri vse pravice, ki jih imajo zdravniki specialisti za ustne in zobne bolezni. Kongres zahteva nov poseben zakon o zoboteknikih, ki bi spravil njihove pravice in odgovornosti v mejah odgovarjajočih njihovim izobrazbi. Zakon o specializaciji drugih strok naj se pa izpolni z novelo o specializaciji za ustne in zobne bolezni.

Izda naj se nov zakon o bolnicah, položaj psihijatrov naj se regulira s posebnim statutom v okviru zakona o umobolnicah.

Sadovi Nitre

Po vsej Slovaški se je že začela ljuta propaganda za odcepitev Slovaške in priključitev k Madžarski

Praga, 6. septembra. Nastop slovaških klerikalcev ob priliki proslave v Nitri se že masčuje. Kakor poročajo listi, se je že pričela po vsej Slovaški nezasišana propaganda za odcepitev Slovaške in priključitev k Madžarski. Vsa Slovaška je preplavljena s sto in stotisoči hujskajočih letakov, v kateri se dela propaganda proti Češkoslovaški. Ker so vsi ti letaki odposlani po pošti s češkoslovaškega ozemlja, je vsa javnost prepričana, da razširja te letake na Slovaškem posebna tajna organizacija. Vsebinsko letakov je skrajno žaljiva in presega celo najhujše hitlerjevske napade proti Čehom. Letaki so polni najgrših psov in se v njih naglašajo, da češki lev že cvili iz strahu, ker ve, da Slovaško ne bo mogel več krotiti. Madžari

naglašajo letaki, bodo pognali Čeha iz Slovaške, da ne bo ostalo za njimi nobenega sledu. Praški listi naglašajo, da je ta načrt propagande docela podoben metodam klerikalnega voditelja patra Hlinka, ki na vsakem zborovanju zahteva »reparacije in vrnitev vsega, kar so Čehi oropali Slovačkom.« Saj je znano, da pater Hlinka javno proglašajo Sokole za Tartare, ki jih bo z ognjem in mečem pregnal iz Slovaške. Češki listi opozarjajo tudi na to, da se je ta propaganda pričela takoj po nitranekih svečanostih, kar daje povod za sum, da je bil Hlinkov takratni nastop že v zvezi s to akcijo. Zaradi tega zahtevajo listi, naj vlada odločno nastopi proti gonji slovaških klerikalcev in z energično roko zatre njihovo protidržavno propagando.

Ljubljanski velesejem

prva ob ¼4. uri popoldne,
druga ob 8. uri zvečer.

Variété predstave:

Nov prevrat na Kubi

Revolucionarna junta je strmoglavila Cespedesovo vlado — Vznemirjenje v Zedinjenih državah

Havana, 6. septembra. AA. Na Kubi je bil večer izvršen nov prevrat. Revolucionarna junta je imenovala pet komisarjev, in sicer dr. San Martina, dr. Portelo, dr. Irrizabla, Sergija Carba in Profirija Francosa. Narednik Batista, ki je po rodu iz Cila, a se je na Kubi naturaliziral, je imenovan za šefa vojske. V nekaterih krogih se vznemirjajo nad to sestavo vlade, ker je v njej več članov z boljševiskimi tendencami, zlasti publicist Sergio Carbo, ki se je muđu dve leti v Sovjetski Rusiji. Ti komisarji bodo vsi enakopravni s Portelo, ki bo le po imenu vršil funkcije predsednika. Tudi policijski šef je ostavljen; na njegovo mesto je imenovan narednik Laurent, neki drugi narednik je pa postal šef mornariškega generalnega štaba.

Novi vojni minister, narednik Batista, je po poklicu stenograf in je na glasu, da je najboljši sodni stenograf v Havani; v zadnjih 8 letih je stenografiral na sejah vrhovnega vojaškega sveta in se tako imel priliko seznaniti z mnogimi študenti in drugimi Machadovimi nasprotniki. Ker so se razširili glasovi, da je vojaška vstaja nastala zaradi vladne namere, da zniža plačo, je Batista to demantiral. Prav tako je demantiral glasove, ki so trdili, da je v osebnih stikih z machadistom Herrero, češ, da ga niti ne pozna. Dalje je Batista izjavil, da so vojski in podčastniki, ki so se polastili zapovedniških mest, pripravljeni vrniti se v vojsko in zavzeti spet svoj prejšnji čin takoj, ko se vlada sestavi, in se bodo pokoravali častnikom, ki niso nastopali proti ljudstvu. Naposled je Batista naglasil, da ni nikakršnega komunističnega gibanja ne v vojski in tudi ne v mornarici, ki ga v ostalem tudi ne bi trpel.

Ameriški poslanik Welles je na sestanku z delegati revolucionarjev izjavil, da

Zedinjene države nove vlade ne bodo priznale.

Washington, 6. septembra. AA. Hull in Jefferson Cafeery, ki ima nalogo ukvarjati se z zadevami latinske Amerike in je tudi določen, da pride na mesto Wellesa za poslanika na Kubi, sta imela dolgo konferenco z Rooseveltom o položaju na Kubi in o morebitni ameriški intervenciji. Po konferenci se je izvedelo, da bo USA razen že odposlanih vojnih ladij poslala v kubanske vode še več ladij. Vse kaže, da hočejo Zedinjene države naglo nastopiti, če bi izbruhnila na Kubi državljanska vojna. Vendar so visoki uradniki po tej konferenci izjavili, da ni znanje ministrstvo o tem še ničesar sklenilo. Ministrstvo je proti intervenciji, pa tudi Roosevelt bi hotel ohraniti prestiž, ki si ga je pridobil, ko je pritisnil na Machada, da se je odrekel predsedništvu, in ne bi maral izgubiti tega prestiža spričo skorajšnjih razgovorov za sklenitev pogodbe s Kubo, po kateri bi se mornarski strelci umaknili s Haitija. Vzlic vsem tem zahtidom pa so dajo v političnih krogih, da bo Amerika prisiljena intervenirati. Po drugi strani naglašajo, da predsednik Cespedes ni uradno podal ostavke, temveč se je samo umaknil v svoje stanovanje.

Glede stališča Zedinjenih držav nasproti Kubi je izjavil Cafeery: Naša pravica do intervencije na Kubi na podlagi Plattovega amandmana je privilegij, katerega uporaba se nam do gnusa upira. Vladi Zedinjenih držav je pred vsem od tega, da ohrani dobre sosedstvene odnose in v vseh mednarodnih vprašanjih.

Bolgarski trgovinski minister v Beogradu

Beograd, 6. septembra. p. Na potu v Rim je davi prispele v Beograd bolgarski trgovinski minister g. Dimitrij Gičev. Za časa postanka vlada v Beogradu je sprejel jugoslovanske novinarje ter jim v razgovoru na kratko orisal najprvo politične prilike v Bolgariji, poudarjajoč, da ima Bolgarija zelo velike gospodarske težave. Govorec o odnosih do sosednih držav je naglasil željo bolgarske vlade, da bi prišlo kmal prejšje sklenitve trgovinske pogodbe z Jugoslavijo in Češkoslovaško. Z Jugoslavijo bi Bolgarija zlasti tudi želela sklenitev veterinarske konvencije, da bi se pospešili tranzitni promet. V Italijo potuje v svrhu perfekturiranja raznih gospodarskih dogovorov.

Iz državne službe

Beograd, 6. septembra. p. S kraljevim ukazom je imenovan za računovodjo pri apelacijskem sodišču v Ljubljani računski inspektor pri finančni direkciji Vladimir Dekleva.

Silen vihar v Ameriki nustoši dalje

Houston (Texas), 6. septembra. AA. Orkan, ki davi je opustošil del Floride, je dosegel Texas in opustošil kraje med Broxvillom in Corpusom Cristi. V Portu Isabelu je orkan dosegel hitrost 100 milj na uro. Mnogo ljudi je zbežalo iz hiš in prenočilo pod milim nebom. Na več krajih so pretrgane vse zveze, ponekod je začelo tudi goreti. Vendar sodijo da škoda ne bo prevelika. Pač pa cenijo škodo, ki jo je neurje povzročilo na Floridi, na milijon dolarjev. Orkan divja zdaj v smeri proti mehiški obali.

Dollfusov dvorec v Jugoslaviji

Dunaj, 6. sept. AA. Korbiro poročajo: Glede na vesti nekaterih nemških listov, da je zvezni kancelar Dollfuss kupil v Jugoslaviji dvorec v bližini meje, ugotavlja »Reichspost«, da je Dollfuss sin siromašnega kmeta in da nima takšnih dohodkov, da bi mogel kupiti grad. Namen te laži nemških listov je zbuditi vtis, da je Dollfuss obogaten in da smatra svoj položaj v domovini za izgubljen.

Nevarnost vladne krize v Rumuniji odstranena

Bukarešta, 6. septembra. g. Rumunska vladna kriza se lahko smatra vsaj začasno kot odpravljena. Ministrski predsednik uživa, kakor se je pokazalo pri večerajnji avdijenci pri kralju, še nadalje kraljevo zaupanje in bo, kakor je sam izjavil, nastopil sedaj z drastičnimi sredstvi zoper upornike v narodno-zararistični stranki.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2312.07—2323.43, Berlin 1365.14—1375.94, Bruselj 800.24 do 804.18, Curih 1108.35—1113.85, London 181.58—183.18, Newyork, ček 3958.27 do 3986.53, Pariz 224.71—225.83, Praga 169.90 do 170.76, Trst 301.79—304.19 (premija 28.5%). Avstrijski šilling v privatnem kirklingu 8.85.

INOZEMSKA BORZE
Curih: Pariz 20.2750, London 16.4150, Newyork 359.50, Bruselj 72.20, Milan 27.27, Madrid 4.20, Amsterdam 208.60, Berlin 123.35, Dunaj 57.60, Praga 16.33, Varšava 87.90, Bukarešta 3.08.

Danes ob 4., 1/8 in 1/10

kralj tenorjev, po vsem svetu znani Poljak

TRIUMFIRA

JAN KIEPURA
v svojem najboljšem filmu

Pesem zate

Radi ogromnega zanimanja za ta film, priporočamo, da si vstopnice omlisite v predprodaji

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Društvo prijateljev gledališča ustanovljeno

Število abonementov bi se lahko zvišalo za polovico — Naloge in cilji novega društva

Ljubljana, 6. septembra.

O krizi našega gledališča smo doslej le predvsem govorili in prvi konkretni ukrep zoper njeno ost je šele prav za prav ustanovitev Društva prijateljev gledališča. Sinoči je bil ustanovni občni zbor v posvetovalnični magistratu. Sklical ga je pripravljali odbor, podoba g. dr. Pirkmajer, župan g. dr. Dinko Puc in upravnik Narodnega gledališča g. Oton Župančič. Udeležba je bila lepa; zastopanih je bilo 36 kulturnih, gospodarskih, nacionalnih in stanovskih korporacij.

Predsedoval je župan g. dr. Dinko Puc. Pozdravil je zborovalce, nakar je utemeljil potrebo in namen ustanovitve društva. Ideja ustanovitve DPG se je pojavila lani v občinskem svetu, ko so razpravljali o slabem gnotnem položaju gledališča. Iz tehničnih zadržkov ni prišlo do ustanovitve prej in je zagrebško gledališče uresničilo svoj cilj. Govornik je označil krizo našega gledališča tako: prvi razlog je stalno zmanjševanje državne dotacije, drugi pa manj važnejši, pa da preživljamo poleg hude materialne krize tudi duhovno. Zato se bolj navdušujemo za sport, kino in plehek čtivo kot za nesporne kulturne vrednote. Vendar govornik smatra, da gledališče, čeprav mu kino konkurira še tako, ne bo podleglo filmu. Naloga društva pa je, da skuša dvigniti dohodek gledališča, skrbeti za številnejši obisk ter izpopolniti kapaciteto naših gledališč. Na gospodarsko krizo se ne smemo preveč sklicevati, ker so po večini obiskovalci gledališč iz srednjih slojev. Premožnejši na skoraj povsem ignorirajo gledališče. Zato bi bilo treba pridobiti predvsem te ljudi za gledališče. Društvo mora voditi živahno in učinkovito propagando in mora postati tudi vzgojno kulturni činitelj. Vsekakor si mora šteti društvo za najvažnejšo in najsvetlejšo nalogo, da nam ohrani gledališče, ki je potrebno iz kulturnih razlogov že zaradi tega, ker pri nas še dolgo ne bomo izdelovali filmov v naših jezikih ter je gledališče edino, ki hrani in bogati naš življenjski jezik. Govornik je izrekel priznanje gledališkemu vodstvu in osebjem, ki vzdržuje gledališče z nadčloveškimi napori. Kljub temu pa mora društvo pogledati stike med občinstvom in gledališkim vodstvom. Upravičeno ali neupravičeno občinstvo mnogo kritizira gledališko upravo; društvo bo lahko v marsikaterem pogledu preprečilo krivično kritiko in skrbelo bo za dvig našega gledališča, ki je sicer na zelo visoki stopnji. Najmanj, kar si smemo obetati od društva, pa je, da bo obnavljalo gledališče vsaj na sedanji višini ter da bo odpravilo najresnejšo krizo.

O položaju našega gledališča je poročal g. ravnatelj Mahkota. Kako je z našim gledališčem v finančnem pogledu, je javnosti precej dobro znano, ker se je o tem že mnogo razpravljalo. Država je znižala svoj letni prispevek za naše gledališče postopno v 6 letih od 6,5 milijona na 3 milijone Din. Kriza se je pa še zaostрила, ker se je občinstvo začelo odvracati od gledališča. Temu je krivo splošno uboštvo in po referenčnem mnenju, splošna dekadenca.

Akcija proti tuberkulozi

Trbovlje, 5. septembra.

Beda in pomanjkanje sta največji posebej veljavni jetike med delavstvom v rudarskih revirjih. Sicer je jetika že tudi v prejšnjih letih, ko pomanjkanje je ni bilo tako občutno, gospodarstva v delavskih naselbinah, vendar je bil odstotek jetičnikov razmeroma majhen napram današnjemu. Z rastočo bedo v revirjih se je tudi ta strašna ljudska kuga tiho, toda vztrajno širila v rudarskih revirjih, katerega dušilno in dimnatno ozračje se prav posebno pospešuje to strašno bolezen. Z nastopom krize in z njo združenega pomanjkanja so se jeli pogostejše pojavljati znaki tuberkuloznih obolenj, osobito med delavsko mladino. Treba je bilo misliti na primerne protituberkulne, kajti zdravnik sami niso mogli izslediti vseh obolenj. Ustanovila se je krajevna protituberkulna liga, ki je postala važna postojanka v borbi proti jetiki v rudarskih revirjih. Priznati se mora, da so vsi sloji in stanov v revirjih, prav posebno pa delavci, spoznali velik pomen borbe proti jetiki, zato tudi vsi vneti sodelujejo v tej človekoljubni akciji. Toda liga sama kljub vsej marljivosti vodstva in članstva vendar ni mogla zavezati nevarno napredujoče bolezni, ker ji je manjkala strokovni aparat za sistematično borbo proti jetiki. Zato je bila ustanovljena Protituberkulozni dispanzer, ki je začel organizirano in sistematično borbo proti jetiki v vseh rudarskih revirjih. Uspehi te borbe so vidni, vendar na je treba bolezen zagrabiti pri koreninah, to je pri izvirmu zlu, ki povzroča to bolezen.

V svrhu proučevanja vzrokov širjenja tuberkuloze v rudarskih revirjih in o me, todaj, ki naj bi se uporabljale pri zatiranju te ljudske morilke, se je vršila danes ob 10 uri dopoldne na tukajšnji občini sestanek, katerega so se udeležili župan g. Vodušek, zastopniki Protituberkulozne lige in dispanzerja, g. zdravniki, šolski upravljavci, sresko sanitetno oblast pa je zastopal g. dr. Jenko iz Laškega Ugotvili so, da vzroka širjenja jetike ni iskati toliko v nehijskih razmerah, kajti naš

V pretekli sezoni je bilo 443 predstav, ki jih je posetilo 148.756 gledalcev. V dramskem gledališču je bilo 233 predstav, ki jih je videlo 68.929 obiskovalcev, v opernem pa 209 predstav in en koncert, obiskovalcev je bilo 79.827. Abonentov je bilo 757 in skupni njihov obisk šteje 31.037 posetov. Na predstavu odpade povprečno v drami 296 posetnikov, v operi pa 380. Druge dosegajo stalni posetniki polovico vseh obiskovalcev gledališča, kar bi morali doseči tudi pri nas. To namerava doseči novo društvo, čigar namen je v glavnem po pravilih, da poglablja stike med gledališčem in centralnimi ter lokalnimi oblastmi, pa tudi, da goji stike med gledališčem in najširšimi plastmi prebivalstva; da pridobiva gledališke abonente in obiskovalce; da širi in poglablja smisel in zanimanje za gledališko umetnost; in da zbira naklonila za gledališče.

Da bi se število abonementov res lahko zvišalo najmanj za polovico, nam pričita statistika o abonementih: izmed 757 abonementov je tri četrtine uradnikov, industrijev je samo 5, trgovcev 11, 6 obrtnikov, 20 inženjerjev, 13 zdravnikov, 4 zobotehnikov, univ. profesorji so na samo 4 gledališki abonenti. Gledališka uprava želi, da bi se organizirala gledališka občina. Njen namen bo, pridobiti močne kulturne in druge organizacije, ki jih je v mestu toliko, da bi kupovale posamezne predstave in razprodajale vstopnice po cenah, ki bi jih določile same. Na ta način bi nudile svojem članstvu cenene vstopnice in opravljale pomembno kulturno delo. Na ta način bi bilo treba tudi organizirati dijaške, mladinske in delavske predstave. Razen tega bodo tudi uvedli kuponske knjižice, ki bodo obsegale po 5 vstopnic za dramsko gledališče in 5 za operno. Knjižice bodo lahko kupovali člani DPG z 20 odstotnim popustom.

G. ravnatelj Mahkota je še prečital glavne določbe društvenih pravil, ki so jih zborovalci sprejeli soglasno. Pri debati se je priključil k besedi samo g. dr. Bohinjec s predlogom, da bi naj v pravilih naglasili, da bo društvo pritegnilo poudelje na gledališče. Povedal je, kako naj to stori, nakar je g. ravnatelj Mahkota pojasnil, da je že skoraj vse to gledališka uprava storila in kaj še namerava ukreniti, da bo čim bolj zvišala pomen gledališča. Poseben odbor je sestavil kandidatno listo odbora DPG. Soglasno so bili izvoljeni gg.: dr. Adlešič, odvetnik, Brečveja, I. Deržič, nač. drž. žel., dr. Dular, ravnatelj vselejma, I. Frelih, predsed. DHP, Fr. Finžgar, duhovni svetnik, Franzl, tovarnar, Fr. Govekar, mag. svetnik, Gregor, veletrgovec, I. Jelačin, predsednik ZTOI, J. Kavčič, nač. združenja trgovcev, V. Kunc, zastopnik grafičnega delavstva, M. Krajevec, zastop. obrtništva, dr. Lapajne, A. Laipov, apel. svetnik, Majcen, restavratore, dr. Mole, zastopnik magistr. uslužbencev, dr. Pirkmajer, podban, dr. Dinko Puc, župan, dr. I. Slokar, zastop. bančnih zavodov, Romani Vasičeva (SZD), A. Vodnik (najstarejši abonent), N. Velikonja, F. Uratnik, tajnik DZ in g. M. Znidaršičeva, za Klub Primork. Lista je bila sprejeta brez debate.

Z volitvami je bil dnevi red izvršan.

rudar je vajen reda in čistoče, kolikor v slabi hrani prebivalstva. Zato naj bi mero-dajni činitelji mislili tudi na izdatnejše in krepkejšo hrano naših rudarjev in njihovih družin, osobito naše delavske mladine, za katero obstoji resna bojazen, da postane zaradi glabe in nezadostne hrane manj odporna in s tem zapade raznim boleznim, predvsem jetiki. Zato so nujno potrebne obsežnejše socialne akcije za pomoč rudarjem, ki so najuspešna borba proti jetiki.

Iz Kamnika

Klopi na postajališčih! Govorilo se je že, da bo železniška uprava na novem kolodvoru pod Zalami namestila nekaj klopi in postavila majhno lopo, da bodo imeli potniki, ki čakajo na vlak, varno zavetje pred dežjem in solnčno pripeko. Zdaj se morajo v podobnih primerih skrivati v bližnjem železniškem predoru, kar pa je iz premožnih ozirov prav neprijetno. Tudi klopi bi bile potrebne, saj potniki nimajo kam postaviti prtljage, marsikdo bi pa tudi raje sede pričakoval vlaka. Železniška uprava se prav upravičeno brani stroškov za predlagane naprave, ker je imela s preureditvijo prometa na kamniški progi že dovolj stroškov. Splošno prevladuje mnenje, da bo morala k rešitvi splošnih vprašanj nekaj prispevati občina ali Tujsko prometno društvo, saj si je nedavno tudi Šmarca sama postavila novo postajališče. Naj bi ti stroški, pa naj že padejo na to ali ono stran, ne tvorili tako velike prepreke, da se ne bi moglo postaviti na postajališču vsaj par klopi. Povsod jih že imamo: po gozdovih, parkih in sprehajališčih, zato tudi postajališče v mestu ne sme biti brez njih!

Triglavske strmine. Turistovski klub Skala predvaja še danes, v sredo ob 18. in 20. uri v kinodvorani slovenski planinski film »Triglavske strmine«. Film je žel posodo največje priznanje, zato pričakujemo, da bo tudi kamniško občinstvo posetilo obe predstavi v polnem številu.

Zrcalo razmer. V Domžalah je bila pretekli teden dražba premičnih, ki so bile zarubljene zaradi zaostalih davkov. Na seznamu je bilo 48 davnih zavezancev, pri katerih naj bi se izvršila dražba.

Živilski trg

Ljubljana, 6. septembra.

Počitniške sezone je konec, kar se pozna tudi na živilskem trgu, kjer je zadnje čase nekoliko živahnije. Vendar se danes pri obisku ni mnogo poznalo, da je tržni dan, pač pa je bil trg nekoliko bolj založen.

Začela se je prava sadna sezona, zato je ogromno sadja, največ hrušk in češpih. Kot kaže, bo letos malo jabolk, vendar jih je na trgu še precej, sicer se pa tudi še ni pričela sezona janj. Hrušk je izredno mnogo, še celo več kot lani in so tudi lepe. Zato tudi niso drage v primeri s cenami prejšnjih let, ko jih nisi mogel dobiti lepših izpod 6 Din kg. Zdaj so najlepše po 6 Din, a precej lepe tudi po 4 Din kg. Začele so zoreti tudi domače modre češpih, ki jih je bilo danes na trgu nenavadno mnogo in so jih prodajali že po 2 Din kg. Bilo je tudi prvič v letošnjem poletju precej jurčkov, ki so začeli zelo rasti po zadnjem deževju. Najbrž bo tudi letošnja jesen tako dobra sezona za gobe, kot je bila lani. Gobe so zelo lepe, ker so mlade, edino to ni gospodinjstvom všeč, da so precej drage. Na stalnem tržnem trgu jih je prodajal branjevec po 12 Din kg, kmetje so jih pa prodajali po 5 Din merico in tu in tam po 12 do 14 Din kg. Gobe na merice so predrage v primeri s ceno na težo. Najbolje bi bilo, da bi uvedli enotno ceno ter da bi prodajali gobe samo na težo. Sicer bi tudi ne bila takšna nesreča, če bi merili gobe z mericami, vendar bi pa morale biti merice enako velike in bi se cena morala ravnati točno po teži. Gobe ne smejo biti za ljudi luksuz.

Na zelenjadnem trgu se zdaj ne more nič več spremeniti, ker novih vrst sočivja ni več, a pridelekov je še vedno toliko, da se cene ne morejo spremeniti. Zadnje čase je trg najbolj založen s krompirjem, ki ima stamo ceno dinar kg, zeljnatimi glavami, ki so po dinarju do 3 Din komad, in stročjem fižolom, ki je najboljši po 3 Din kg, in s salato, največ endivijo, ki je po dinarju velika glava.

Trg je bil danes nekoliko bolj založen z ajoci, ki so se zaradi tega neznatno pocenila, vendar so precej drage v primeri s poletnimi cenami. Najlejša prodajajo po dinarju komad, najbolj drobna, kakršna so bila še nedavno po 50 par komad, pa po 125 Din par. Cene se najbrž ne bodo močje več mnogo dvignili, ker bo trg tem bolj založen z njimi, čim višje bodo cene. Čim so kmetice zvedele, da so se jaja podražila, so začele bolj zalagati trg.

Na Sv. Petra nasipu je bilo davi 24 voz krompirja, ki so ga prodajali na debelo po 75 par kg.

SCAMPOLO

Rdeči petelin v črnomlju

Črnomelj, 6. septembra.

Včeraj je bila prava mirna noč in nihče ni mislil, da bo ogenj uničil velik del imovine našega someščana. Plat zvona in gasilski rog sta zbudila iz najlepšega spanja naše mirno mesto. Na periferiji se je dvigal v jasno noč visok stolp gostega dima, ognjene saje pa o kakor dež padale po vsej okolici. Gorela sta mlina in žaga g. Joška Doljarja.

Naši gasilci so znani kot izredno požrtvovalni, pa niti v tem primeru ni njihova sijajno organizirana služba odpovedala. V najkrajšem času so bili vsi s svojim načelnikom Lojzetom šetino na kraju požara. Plamen je postajal vsak hip večji, kar ni čudno, če pomislimo na les, ki ga je bilo obilo pri sami žagi, in na mlino, ki je prav dobra hrana uničujočemu plamenu. Kljub brezhibnemu delovanju motorne brigade in največji požrtvovalnosti naših vrlih gasilcev, se ni posrečilo takoj pogasiti ognja. Svoje delo so gasilci najprej omejili le na spodnje prostore, tako da so jih deloma pogasili in rešili vse domače, ki so spali, lokale pa izpraznili.

Iskre so zažgale tudi nekatera sosedna poslopja, vendar pa so gasilci te plamene takoj ugasili in odstranili nevarnost za sosedne hiše, ki bi sicer prav lahko postale žrtve požara.

V poslopju Joška Doljarja so plameni uničili leseni gornji del žage, vse pohištvo z oblekami in sploh vse, kar je bilo v zgornjih prostorih. Plameni so uničili tudi velike zaloge pšenice, ki je bila shranjena nad mlino in ki je ravno letos Doljarjevim prav dobro obrodila.

Kako je požar nastal, še ni znano, vendar pa je zlobna roka najbrž izključena. Vse kaže, da je ogenj povzročil kratek stik. Skupna škoda znaša nad 200.000 Din, dočim je bil nesrečni pogorelec zavarovan le za 100.000 Din in pomeni ta ogenj zanj veliko nesrečo. Pohvaliti moramo naše gasilce, ki so kljub noči takoj požrtvovalno prihitali na pomoč in rešili mnoga sosedna poslopja.

Iz Hrastnika

Razdelitev podpor. Včeraj sta prispeila v Hrastnik iz Ljubljane brata Vondina Oton, policijski namestnik in Zorko Vojteh, namestnik mestnega dohodarstvenega urada, da razdelita denar, ki so ga zbrali jugoslovanski nacionalisti ob priliki nogometne tekme med stražniki in mladičarji. Po spisku, ki ga je sestavil brat Hofbauer, je bilo ob prisotnosti brata Hofbauerja in brata Jarčnika, obdarovanih 26 najbednejših družin našega revirja. Zbrane žene so dobile nakaznice za živila v znesku od 50 do 130 Din, za katere so torej lahko dobile živila pri tukajšnjih trgovcih štravcu, Kramerju in Hofbauerju. Podpore so se razdelile res samo najbednejšim brez razlike. Čeprav so bile vse te žene in matere plemenito pozvane, vendar se je zbralo pred občinsko hišo mnogo žen, ki niso bile pozvane, ter so prošle podpore. Žal je bil denar že razdeljen in tako jih je moralo mnogo oditi, ker je bilo pač premalo denarja. Razdeljenih je bilo v Hrastniku 1700 Din, ostalo so dobile Trbovlje in Hrastnik. Rudarske in ostale obdarovane žene se najlepše zahvaljujejo ljubeznim nacionalistom, stražnikom in mladičarjem za izkazano pomoč v bedi in pomanjkanju.

— Voltve v Delavsko zbornico. Glavni volilni odbor za voltve v Delavsko zbornico v Ljubljani je imenoval za predsednika volilne komisije v Hrastniku g. Franca Lebarja, šolskega upravitelja, za namestnika predsednika pa je imenoval g. Kušar Janez, železniški uradnik v Hrastniku.

SCAMPOLO

Živilski sejem

Ljubljana, 6. septembra.

Današnji živilski sejem ni bil nič boljši od sejmov zadnjega časa. Živine ni bilo mnogo kupcev pa tudi ne cene se v splošnem niso spremenile.

Nekoliko več je pa bilo pujskov, ki jih nekaj časa ni bilo baš dovolj na sejmu. Plemenski pujski so izmed živine še najdražji, pač zato, ker se v bližnji in daljni okolici Ljubljane kmetje ne pečajo mnogo s svinjerejo. Na mariborskem trgu so prešli nedvomno cenejši. Za pujske se zani-ma vedno precej kupcev in kmetje drže zlasti v prvih sejmških urah cene precej visoko. Danes so ponujali okrog 2 meseca stare prešičke po zelo različnih cenah od 300 do 600 Din par. Rejeni prešički so v primeri s plemenskimi precej cenejši. Dobili jih približno za dve tretjini nižjo ceno na kg. Plemenski prešički stanejo na kg celo po 24 Din, če preračunaš na kg pavšalno ceno.

Tem bolj pa kmetje tožijo pri prodajal-nu goveje živine. Danes je bilo le okrog 50 volov, res pravih pa med njimi ni bilo mnogo. V prvih sejmških urah ni bilo sklenjene še nobene kupčije. Prodajalci so cenili srednje debele vole po 4 Din kg žive vage. Izredno debelega vola je kmet ponujal po 4,75 Din kg. Vzdihovali so tudi mešetarji, ker jih ni nihče opazil in ne potreboval. Nekoliko živahnije je bilo pri kravicah, ki so se malo podražile, če se oziramo na cenitev prodajalcev. Krave srednje kvalitete in mlade so ponujali od 1500 do 2500 Din. Nekateri so cenili tako visoko tudi krave s teletom.

Skoraj popolno mrtvilo je pa vladalo pri konjih, ki jih je bilo zelo malo in se ni nihče sukal okrog njih. Ta in oni, ki je zašel na konjski sejem, je kvečjemu potipal konja, za ceno si pa ni upal vprašati. »Mrh« ni bilo toliko kot navadno. Klju-seta prodajajo še najprej, pošten konj je pa za marsikoga predrag, čeprav zdaj konji niso mnogo dražji od krav. Z današnjim sejmom ni bil nihče posebno zadovoljen.

Sokol

Nastop

šentlovrenškega Sokola

Trebnje, 5. septembra.

Bila je lepa manifestacija sokolske misli in ideje. Nastop najmlajšega društva MSO, delavne edince šentlovrenške nam je v nedeljo dokazal, da sta sokolski idealizem in sokolska požrtvovalnost vedno zmagujoča in da je Sokol v St. Lovrencu postal žarišče ljudske prosvete v vsej prelepi Temeniški dolini. Bil je najlepši praznik za društvo samo, vsem pa vzgladna prireditev, ki je močno odjeknila v množici kmečkega ljudstva.

Na obširnem vrtu gostilničarja br. Bre-garja v St. Lovrencu je bilo lepo opremljeno telovadišče. Gostje so prihajali že dopoldne od vseh strani, pa si opazili zlasti mnogo članstva sosednjih bratskih društev, prisostvovalo pa je javnemu nastopu izredno veliko kmečkega ljudstva. Vsi so sledili lepo izvajanim vajam z največjim zanimanjem, spontane ovacije nastopajočim oddelkom pa so bile le dokaz, da si sokolska misel vedno bolj utira pot med naše ljudstvo.

Po telovadnem nastopu se je razvila pri-jetna zabava. V bratski družabnosti smo zaključili ta lepi praznik v Temeniški dolini, ki je doseglo društvo z njim največji dobiček — moralni uspeh med ljudstvom — za kar moremo šentlovrenškemu Sokolu pod vodstvom staroste br. Alojzija Sajeta le čestitati. Vemo, da bo šla ednica z delom svojih marljivih rok krepko naprej po novih potih do novih zmag. Zelim Sokolu v St. Lovrencu čim širšega razmaha. Zdravo!

Prvi nastop sokolske čete v Kozarjah

Kozarje, 6. septembra.

Agilna sokolska četa v Kozarjih, ustanovljena pred dobrim pol letom, je polagala v nedeljo dopoldne na vrtu br. Kušarja v Kozarjih obračun svojega dela; nastop je presenetil številne prijatelje kozarske čete. Dopoldnoma deževno vreme je delalo skrb prirediteljem, dopoldne je pa nastopilo krasno vreme, ki je privabilo veliko množico domačinov in gostov k prvi sokolski prireditvi. Viški Sokol s svojim starostom br. Remsem se je korporativno udeležil nastopa z vsemi svojimi oddelki, enako bratsko društvo z Brezovice, dočim smo pogrešali članstvo ljubljanskih sokolskih društev. Po prihodu na telovadišče so bile najprej skušnje vseh oddelkov, nakar se je pričela točno ob 15. javna telovadba, ki sta jo vodila viški načelnik br. Bruno Borštnik in načelnica sestra Nataša Tičar-eva. Vse vaje so se delale na štetje, dočim je za prihod in odhod telovadcev skrbel izborni domači šramel.

Prvi so prikoralaki na telovadišče člani (22), ki so zletne proste vaje izvedli prav skladno in strumno. Ljubek je bil nastop ženske dece (27) z zletnimi prostimi vajami, enako samozavesten in odličen je bil nastop moškega naraščaja (11). Zelo skladno in graciozen je bil nastop 9 naraščaj-nic z zletnimi prostimi vajami, nakar je 14 moške dece zletne proste vaje izvedlo prav strumno in skladno. Zelo dober in lep je bil nastop članic (22) z zletnimi prostimi vajami. Pri orodni telovadbi sta nastopili dve vrsti, in sicer člani na bradih, moški naraščaja pa s preskoki čez konja na šir s prožno desko. Obe vrsti sta pokazali prav posrečene vaje ter želi navdušeno pohvalo občinstva. Javno telovadbo so zaključila bojna tekma med deco viškega in

kozarskega Sokola, ki je vzbudila pri gledalcih obilo zabave in smeha.

Ob zaključku javne telovadbe je pozdravil zbrane goste in sokolstvo četni starosta brat Kestner, ki je izrekel toplo za-hvalo matičnemu društvu viškemu Sokolu ter pozdravil zastopnika župne uprave podstarosta brata dr. Kušarja in zastopnika ZPO br. Horvata, starosta viškega Sokola br. Remsa in brezovskega Sokola br. Jevca. Ob zaključku svojega govora se je spomnil prvega Sokola v državi, našega kralja, ki so mu bile prirejene vinarne ovacije. V imenu viškega Sokola je čestital četni k uspehu starosta br. Rems, pozivajoč na vztrajno in uspešno sokolsko delovan-je. Z iskrenimi besedami se je spomnil tudi rojstnega dne naše staroste, pesto-lonaslednika Petra, kateremu so zbrano članstvo in gostje zaključili trikratni sokol-ski »Zdravici! Končno je v imenu župne uprave čestital še podstarosta br. dr. Kušar, nakar se je razvila na vrtu prijetna sokolska zabava, ki je potekala vseskozi dostojno in sokolsko. Bratski četni iskrene čestitke, z željo po tej poti naprej! Zdravo!

J. H.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sreda, 6. septembra katoličani: Hermogen, Radonica, Caharina, pravoslavni 24. avgusta.

Današnje prireditve.
Kino Matica: Pesem zate.
Kino Ideal: Nedolžnost z dežele.
Kino šiška: Marion, to se ne spodobi!
Družinski večer »Jadranskega strazca« ob 20.30 v veliki dvorani hotela Miklić.
Dežurne lekarne.
Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9 in dr. Piccoli, Tyrseva cesta 6.

Izped sita

in rešeta

Siromaštvo ni sramota, nasprotno, če-dalje bolj častno postaja. Tudi beratiči ni sramotno, če berati ne pozna razlike med ponosom in poteptanim človeškim dostojanstvom. Imamo pa tudi beranje, ki bi se ga morala sramovati naša družba, če bi se imela kaj časti v sebi. Tako nam pa bi je v obraz, a mi hodimo mimo te javne sramote, ne da bi le malo zardeli.

Pred vzhodom na velesesem pobirata moški in ženska vsako leto mlodare za — invalide. Tako daleč smo torej že, da nam niti žrtve za toli opevano svobodo niso svete. Nesrečneže, ki so pustili na bojnih poljanah — vseeno, na katerih — svoje zdravje, smo uvrstili med beratiče in jih prisilili poniževati se na cesti, kakor da ne spadajo med človeška bitja. Pa jih nismo ponižali v njihovih lastnih ali v očeh naše vesti, če je še kaj imamo, ne, ponosno in samozavestno lahko nosijo to sramoto, ki jim je v največjo čast. Njihove za mlodari iztegnjene roke pišejo naši družbi smrtno obsodbo.

Naše gledališče

Opera.

Začetek ob 20. uri.

8. septembra, petek: André Chénier, opera. Znižane cene.
9. septembra, sobota: Jim in Jill, opere-ta. Znižane cene.
10. septembra, nedelja: Marta, opera. Znižane cene.

Med najuspešnejše opere lanske sezo-ne smemo pršteivati znamenito operno delo André Chénier. Vsebinsko nam slika de-ja-je iz francoske revolucije. Glasba Gior-dana je izredno posrečena, napisana učin-kovito pa tudi melodiozno. Zasedba je od-lična: glavne vloge pojo ga Gungjenac-Gavella, gg. Gostič, Primožič ter ge Koge-jeva, Španova, Bernot-Golobova, gg. Mar-jan Rus, Janko in Magolič. Režija je prof. Šestova. Dirigira kapelnik Štrifot. Za pet-ko-vo predstavo veljajo znižane operne cene od 30.— Din navzdol.

Lanske abonente reda C in D uljud-no opozarjamo, da si od četrta dalje pro-sto volijo nezasedena mesta v lanskih abo-nmajih A in B. Prosimo za čimprejšnjo pri-javo, ker vlada za podpis abonmaja izred-no zanimanje. To konstatiramo s posebnim zadovodstvom. Ponovno vabimo p. n. ob-činstvo, da v največjem številu pristopi v stalni krog gledaliških abonementov. Cene razpisane abonmaja so zelo nizke. Abon-ma se plačuje v 10 obrokih, sprejema se v dramskem gledališču jutri, 7. t. m. od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Isto velja tudi za soboto dne 9. t. m.

Sport

— 19 let trajajoči rekord potolčen. Kar-kor znano, je leta 1914 Švicar Oskar Egg (industrialec s koleksi lastne firme) po-stavil rekord enourne vožnje na kolezu brez vodstva. Te vrste rekordi so se začeli leta 1933, ko je Francoz Desgrane (orga-nizator pomembne »Tour de France« in urednik francoskega lista »Auto«) dose-gel v eni uri 35.325 km. Rekord se je leto za letom stopnjeval in zrastlel zgodovja ozna-čenega leta na 44.247 km. V razdobju od 1914 pa do danes so to številko na-skakovali mnogi svetovnoznani kolesarski mojstri, a nobenemu ni bila sreča mila, da bi jo premagal. Lansko leto se je na tak naškod podal tudi znani dirkač Archambaud in potokel O. Egga za 317 metrov, t. j. številka se je dvignila na 44.564 km. Ker pa pri poskusu ni bil navzoč uradni komisar francoske kolesarske zveze, ga ta ni priznala. Sedaj pa prihajajo vesti, da je 25. avgusta t. l. na majhnem holandskem dirkališču v Roermondou holandski dirkač Van Hout pokril v eni uri razda-ljo 44.588 km ter tako zrušil ne le Oskar Eggejev, temveč celo neuradni Archam-baudov rekord. Mlademu zmagovalcu je na uspehu čestital sam Egg, ki je bil tam prisoten, ter prepustil tako skozi 19 let trajajočo slavo Holandcu. Stiri dni nato se je zavezal še drug francoski dirkač, da bi potokel tudi ta novi rekord, kar mu je tudi uspelo, pri čemer je dosegel 44.777 km v eni uri.

— »Hermosova« kolesarska sekcijska ima drevi ob 20. odoborovo sejo. Poleg odbor-nikov so vabljivi še sledeči gg.: Ciglar, Lukežič, Kosičnik, Kuret, Sterle, Kod. Habicht, da se iste gotovo udeležijo.

Dnevne vesti

— Častni doktorji univerze Komenskega v Bratislavi. Poročali smo že, da podeli v okviru I. kongresa pravnikov slovenskih držav univerza Komenskega v Bratislavi zaslužnim slovenskim pravnikom naslov častnih doktorjev, med njimi vseučiliškemu profesorju in ljubljani dr. Metodu Dolencu in vseučiliškemu profesorju v Beogradu Slobodanu Jovanoviću. Spominske kolajne in pismene dekrete metropole slovaške Bratislave izročil odlikovancem bratislavski župan dr. V. Krno.

— Pred tremi leti. Na današnji dan pred tremi leti je bila prelita v Bazovici nedolžna kri štirih, svojemu narodu in pravi domovini zvestih mladeničev Ferdinanda Bidova, Franja Marušića, Zvonimirja Miloša in Franca Valentića. Vse svet je takrat obsodil in ožigosal železno pest, ki je strla štiri mlada življenja, le mi smo zaprli neizmerno bol v svoja srca in molčali. Z molkom počastimo tudi zdaj najlepše spomin na bavištvo, žrtve.

— Napredovanje v policijski službi. Za policijske stražnike III. razreda so imenovani policijski stražniki pripravniki pri upravi policije v Ljubljani Josip Badignal, Janez Breznik, Ivan Gramc, Franc Groznik, Josip Habjan, Alojzij Indihar, Anton Junc, Danijel Kos, Anton Kraljič, Janez Narad, Bronislav Oražen, Feliks Perčič, Alojzij Pestotnik, Stanko Pirnat, Anton Pogorelec, Franc Poljanec, Josip Pucihar, Ivan Rebolj, Mavricij Slatnar, Matej Sterman, Jakob Šeme, Franc Šivic, Jože Vrečar, Franc Vreže in Ivan Zajšek.

— Odvetniška vest. Odvetnik v Ljutomeru Josip Zmavec se je odpovedal izvrševanju advokature. Za prevzemnika njegove pisarne je imenovan odvetnik v Ljutomeru dr. Marko Stanjko.

— O sovjetskem kazenskem pravu bo do razpravi pravni slovenskih držav na kongresu v Bratislavi pri vprašanju »Odgovornost za dejanje, storjeno na predstojnikovo povelje«. Koreferent, vseučiliški profesor v Ljubljani dr. Metod Dolenc predlaga h glavnemu poročilu podpolkovnika g. dr. J. Lepšika naslednjo zaključno resolucijo: »Simpatično je zlasti prizadevanje sovjetske zakonodaje, da se odpravi potreba kaznovanja sploh. Pri tem ni da bi morali slediti sovjetski zakonodaji, ker je nesposobna celo za prehodno in definitivno boljše urejeno državno obliko, da bi rešila na splošno zadovoljiv način vprašanje odgovornosti za kaznivno dejanje, storjeno na predstojnikovo povelje. Zakonodajalec, ki se opira na načela socialne etične krivde za kazensko pravno odgovornost, mora na vsak način sprejeti v splošni del kazenskega zakona določbo, ki je po nji kaznivno dejanje izključeno, če določbe javnega prava izključujejo protipravnost dejanja. V katerih primerih je protipravnost dejanja na strani podrejenega, ki ga je storil na predstojnikovo povelje, izključena, odloči sodišče in odmeri kazen po razmerju med predstojnikom in podrejenim ter po javnopravnih zakonskih določbah, važnih in interesu potrebne samobrambe države. Kjer pa takih pravil ni, zadene kazenskopravna odgovornost tako predstojnika, kakor tudi podrejenega, v kolikor se tu uveljavljajo drugi krivdo ali kazen izključujoči razlogi.

— Banovinska podpora pogorelcem v Ivanjcih. Banska uprava je naklonila za prvo pomoč pogorelcem v Ivanjcih v Prekmurju podporo v znesku 10.000 Din.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 72, z dne 6. t. m. objavlja uredbu o častnih sodnikih, uredbu o izpremembah in dopolnitvah zakona o zaščiti kmetov in uveljavljanju poudeljen predpisov zakona o izvršbi in zavarovanju, uredbu o izpremembi člena 12 uredbu o posredovalnem postopku, uredbu o izpremembah in dopolnitvah uredbu o sestavi in poslovanju državne filmske centrale in o prometu s filmi, naredbo o višini in pobiranju prispevkov za sklad za preskrbo nezaposlenih rudarskih delavcev, pravilnik o postavljanju poslovodij v rokodelskih obratih, ki jih vodijo vdove, razglas o telefonskem prometu z inozemstvom, objave banke uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933 in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Iz banovinske službe. Premesečen je banovinski uradniški pripravnik Anton Mišić od sreskega načelstva v Smarju pri Jelšah k sreskemu načelstvu v Gornjem gradu.

— Predpisi za avtobusni promet veljavni tudi za turistične avtobuse. Finančni minister je odredil, da se raztegnejo predpisi o avtobusnem prometu tudi na turistične avtobuse, opremljene s triptiki, odnosno knjigami za prehod mimo carinarnic pod sledečimi pogoji: Da ti avtobusi med bivanjem v naši državi ne morejo prevažati potnikov in blaga, temveč morajo služiti samo prevažanju turistov, in sicer samo onih, ki se v njih pripeljejo iz inozemstva, dalje da se s temi avtobusi ne smejo uvažati rezervne zaloge bencina za vožnjo po naši državi, temveč je dovoljen samo uvoz one količine bencina, ki je v rezervorju avtobusa v neposredni zvezi z motorjem.

— Poljski konzulat v Splitu. Split je dobil poljski konzulat. Konzularne posle bo opravljal honorarni konzul inž. Branko Smolčak.

— Borza dela v Ljubljani išče 1 mlinarja, 2 pekarske pomočnike in 1 steklobrusača.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 15. do 31. avgusta je bilo v dravski banovini 92 primerov tifuznih bolezni, 59 škrlatinke (smrti 1), 96 daveice (smrti 4), 28 šena, 6 krčevite odrevenlosti (smrti 2), 4 grize, 5 otročične vročice (smrti 1), 2 otrpenja tilnika ter po 1 ošpic, nalezljivega vnetja možganov in vnetja priušesne slinovke.

— Kongres plesnih učiteljev. Danes se je pričel v Zagrebu XII. redni kongres plesnih učiteljev iz vseh krajev države. — Kongres bo trajal tri dni.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da ni pričakovati nobenih izprememb. Včeraj je nekoliko deževalo v Beogradu, Sarajevu in Skopju, drugod je bilo pa večinoma lepo. Naivšiva temperatura je znašala v Splitu 26, v Skopju 22, v Ljubljani in Zagrebu 21, v Beogradu 20, v Mariboru 19,4, v Sarajevu 18 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,8. temperatura je znašala 8,9.

— Razbojnik, ki se je sam prijavil. Oblastem v Sremski Mitrovici se je prijavil razbojnik Nikola Nedeljković, ki ima na vesti več tatvin in razbojništev. Nekaj grehov priznava, druge pa taji.

— Opozorilo turistom! Dne 28. avgusta so se pričela cestna gradbena dela na cesti, ki vodi v Kamniško Bistrico in sicer od pričetka turistiške steze do Kopača. Ker je zaradi izkopov in nasipov na novi cesti steza na mnogih krajih pretrgana so posebno v nočnih urah pešci, ki hodijo po tej stezi v nevarnosti, čež dan na stezi tudi razstreljuje skale. SPD priporoča turistom, naj hodijo do nadaljnjega le po vzorni poti, ki vodi čez Kraljev hrib do Kopača, da se tako izognejo morebitnim nesrečam.

— Splašeni konji ubili kmeta. Blizu Sremske Mitrovice se je pripetila včeraj težka nesreča. Na polju je delal 24letni Matija Schmidt s hlapcem. Poginjal je vole, za njim pa sluga konje. Naenkrat so se konji splašili in pregarili s kopiti Schmidta tako, da so mu zlomili hrbtenico in levo roko.

— Pri boleznih žolčeca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjakinja izvedena poudarja, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Tovariši in tovarišice, pozdravljeni! Zveza organizacij občinskih uslužbencev in upokojevcv dravske banovine ima v dnevi 7. in 8. t. m. svojo IX. redno letno skupščino v Ljubljani. Obeh skupščin in prireditelj se udeležijo mestni uslužbenci iz Ljubljane, Maribora, Celja in Ptuj. In po deželski občinski uslužbenci iz vseh krajev naše banovine, da zborujejo in sklepajo o važnih in perečih stanovitvah vprašanj. Zastopstvo Ljubljane sprejme svoje odlične goste v četrtek 7. t. m. ob 18.13 na glavnem kolodvoru, ob 20.30 pa bo pozdravni večer v dvorani restavracije hotela »Metropol«. Naslednji dan je redna Zvezi na skupščina v dvorani mestnega načelstva. Tovariši in tovarišice! Kot zastopniki mestnih uprav naše banovine, kot naši vrli sodelavci in sodelavke v dobronobitno občino za bodočnost in razvoj naših krašnih mest, bodite iskreno pozdravljeni! Naj vam bo bivanje v Ljubljani nad vse prijetno in uspešno polno!

— Iz Nesnaga pod tromostjem je slaba reklama za Ljubljano. Te dni nismo sami, mnogo gostov imamo zaradi velesejma, zato bi ne smeli imeti tako debele kože kot navadno. Pod tromostjem se zbira ob zasilem jezcu brozga, ki bi morala stalno otekat v kanal, ki je nalašč zaradi tega prebit. Zato bi morali vodno vedno regulirati, da bi bila dovolj visoka ter da bi dosegala kanal, ki leži precej visoko. Včeraj se brozga ni otekala in se je na nji strdila sluznata koža. Smrdi za bogove in pogled na Ljubljanko nudi poseben estetski užitek.

— Iz Seznam izgubljenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani v času od 1. do 31. avgusta: bankovec za 100 Din, srebrna moška ura z graviranim imenom A. Mlekuž, 2 zlati moški uri, zlata broša, zlata verižica z obeskom v obliki križa, zlata očala, zlat prstan v obliki kače z diamantom, zlata ovratna verižica z obeskom, zlata damska zapestna ura, srebrna zapestna ura, zlata zapestnica, zlat prstan z belim safirom, nikelnasta ura znamke Omega, listnica, rjava usnjata z obratnim listom na ime Mravlje Julij in več drugih listin, listnica tpmorjara iz delavske knjige na ime Strehovec Stanko, rjava listnica z 2400 Din, denarnica z 185 Din, rjava usnjata denarnica z 90 Din in 2 listoma, rjava usnjata denarnica s 3000 Din in listkom na ime Kodermor, rjava usnjata denarnica s 290 Din, denarnica s 300 Din, rjava usnjata denarnica s 15 Din, zastavni listkom in zlatim prstanom, denarnica s 70 Din, ročna torbica s 430 Din in 10 šil. in domovnica, zelena vrečica s 100 Din, aktovka z damsko dozo, aktovka z ročno torbico, denarnico, 3 ključki in več malenkosti, rjava aktovka z 2 knjigama iz št. japonske knjižnice, površnik, črn damski plašč, ščepalnik, svilena rjava kombi neža, evidenčna številka avta 2-583, zavitek perila, lister suknjič, več znojne paste, ščetek in 2 brišči, avto pnevmatika znamke Indian, potni list na ime Selan Anton, delavska knjižnica, davčna knjižica, vozni red, mater, 2 zvezka, seznam inšeratov in plačnikov za list »Pobeda« v Zagrebu, solnčnik z belimi lisami, kožu-hovinasta pelerina, damska kopalna obleka, suknjič rjav z legitimacijo na ime Vujlica Anton, par ženskih visokih boots čevljev.

— Iz Seznam najdenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani v času od 1. do 31. avgusta: 3 bankovci po 100 Din, zlat prstan z belim kamnom, poročni prstan, liskica boja, 2 para usnatih rokavic, modri jopič, 49 parov vrvice za čevlje, moško kolo znamke »Polaris«, moško kolo znamke »Tribuna«, železna mreža za sejanje peska, avto pnevmatika, volnena ročna torbica. V železnih vozovih so bili najdeni sledeči predmeti: 35 denarikov, 15 palic, 9 ročnih torbic, 29 klobukov, 13 aktovk, svilena ruta, 19 čepic, ovojni papir, 3 kopalne hlačke, piščanec, 4 damski plašči, otročja puška, 3 nahrbtniki, 4 majice, 4 slamniki, črpalčka za kolo, 2 očala, 9 kovčkov, 2 kopalna kostuma, zavoj čevljev, 3 zavoji perila, vedro z jajemalko, 4 suknjiči, 11 jopič, jekleno peko, zavitek toaletnih potrebščin, par gumijastih čevljev, foto aparat, otročji solnčnik, otročje spodnje hlače, sedlo za kolo, več par damskih športnih čevljev..., zavoj (hlače in sandale), pletene copate, otročji plašč, lovski stoček, par damskih čevljev, klešče za lase, zavitek čokolade, dežni plašč, moški Hubertusov plašč, papirna vrečica damskih klobukov, zlata zapestnica s papirji, fotostativ, denarnica z 70 Din, fular (ročaj za trtniki), boja, usnjata cigaretna doza, medena cev, stara obleka, petelinček iz gline, pelerina, par rokavic, brevir, ščepalnik, gamaša, košarica z otročjo obleko, slika (madona), knjige, nogavice in spodnje hlače.

— Iz Christofov zavod, Ljubljana. znana najstarejša privatna trgovska šola, vpljuje dnevno le še tekoči mesec na Dobrebranski cesti 15. — Vpisnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din, revni popust. — Šolsko leto 2. oktobra. Zahtevajte pro-spekt. 450-n

Proti
zobnemu
kamnu

SARGOV

KALODONT

— Iz Elitni kino Matica sporoča, da je telefonično naročene vstopnice dvigniti vsaj četrt ure pred pričetkom predstave, za katere so naročene. Za film »Pesem zate« je zanimanje tako veliko, da priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji. Blagajna je odprta dnevno od 11. do pol 13. ure in od 15. dalje. Film »Pesem zate« ostane v Ljubljani najbrž samo do sobote.

— Iz Vsi ki si žele smeha in zabave, naj gredo danes v kino Ideal! Tam bodo videli sijajno komedijo z Lucie English »Nedolžnost z dežele«. Ze naslov otvoritvenega filma nove sezone pove, da mora biti zabava zelo komična, saj gre naivno kmetisko dekle, ki si v svesti svojega velikega igralskega talenta, želi v mesto k teatru. Po zelo komičnem naključju se ji želja prav kmalu izpolni, dekle pride res v mesto, toda kaj, ko se v mestu ne ve niti prav obrniti. Tu se začnejo zanj mučni dnevi, komični zapletitaji, ki gledalcem zabavna filma izvajajo solze smeha. Lucie English je izvrstna igralka, ki igra svojo vlogo resnično, neprisljano in naravno. Njena kreacija »Nedolžnost z dežele« je tako duhovito komična, da se nam bo že itak popularna umetnica še bolj prikupila. Predstave v kinu Ideal bodo kot v pretekli sezoni ob delavnikih ob 4., 7. in 9. zvečer. Cene so izredno nizke.

— Iz Pripravljalni odbor Društva prijateljev Slovenskih goric vabi na širši se-stanek, vse, ki se zanimajo za ustanovitev društva in za lepo Prieključje. Sestanek bo jutri ob 21. v sejni dvorani hotela Metropol (Miklič), I. nadstropje.

SCAMPOLO

— Iz Društvo »Tabor« rabi vse svoje člane in prijatelje, da se polnoštevilno udeležijo povorke ob priliki rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Zbirališče ob 18.45 na Vodnikovem trgu.

— Iz Kdo posodi zbrane in samospelne skladatelje Hajdriha, Volariča, Kocjančiča, Lebana, Laharnarja, Komela? — Pevsko društvo Ljubljanski Zvon, Mestni dom.

— Iz Očala, daljnogledji, barometri foto aparat itd najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu izprašanem optiku. Ljubljana, Stari trg 9 Centri brezplačno.

— Iz Bluze, razno damsko perilo torbice in rokavice, najnovejše mode, dobite le pri tvrdki Miloš Karničnik, Stari trg. 57-1

Iz Celja

— C Dve poroki. Dne 4. t. m. sta se poročila v Petrovcih pri Celju g. Valentin Stante, profesor na drž. realni gimnaziji v Celju, in posojilniška uradnica gđ. Ida Lučakoviča iz Celja, v župni cerkvi v Celju pa kolarski mojster g. Filip Culk in gđ. Anica Grafenrejeva, lastnica delikatesne trgovine in gostilne na Dečkovem trgu v Celju. Iskreno čestitamo!

— C Umrla je v ponedeljek 4. t. m. polodne v Celju (Vrazov trg št. 6) v 38. letu starosti g. Ana Gučkova, soproga g. Antona Gučka, skladiščnika Mešne elektrarne. Pogreb bo v sredo 6. t. m. ob 16. iz hiše žaloši na okoliško pokopališče. — V celjski bolnici je umrla v nedeljo 3. t. m. v starosti 64 let g. Ana Rohnikova, mati kontoristke iz Celja. Pokojnicama bodi ohranjen blag spomin, preostali nam iskreno sožalje!

— C Izgubljeno in najdeno. Dne 1. t. m. je bila na poti od kapucinskega mosta do kolodvorja izgubljena ženska ročna torbica z drobničarji, dne 2. t. m. pa je nekdo izgubil v mestnem parku 300 Din vredno moško uro iz double zlata s srebrno verižico. Dne 2. t. m. popoldne je bila na Kralja Petra cesti najdena zlata ženska zapestnica, na Krekovem trgu pa moški denžnik.

Iz Ptuja

— V četrtek 7. t. m. ob 18. (6.) uri bo slavnostna seja ptujskega mestnega sveta. Dnevni red: Septembarski dogodki in imenovanje dveh častnih meščanov.

— Ceta domačija pogorela. Dne 31. avgusta zjutraj je nenadoma izbruhnil ogenj na posestvu last Parnat Franca v Zg. Peterjih ob Šv. Lovrenču Dr. p. Goreti je začelo med gospodarskim in stanovanjskim poslopjem, ki sta se držali skupaj in sicer ravno v času, ko je bil gospodar v službi kot železničar na Pragerskem, ostala družina pa, žena in stara mati Mesari Katarina z otroci, so bili na polju pri delu. Še dobre četrt ure pred požarom je zapeljala Meznaričeva kravo v hlev, ni pa še opazila nič sumljivega. Ogenj je popolnoma uničil leseno s slamo krito gospodarsko poslopje, od stanovanjskega poslopja pa e ostal samo spodnji del. Razen tega je zagorelo še veliko krompirja, sena, rži in drugih poljskih pridelkov, kakor tudi gospodarsko orodje. Skupna škoda se ceni na Din 20.000. Ogenj je nastal zaradi slabega dimnika. Pri požaru je intervenirala požarna brigada iz Cirkove, ki je ogenj lokalizirala v toliko, da ni bilo nevarnosti za sosednja poslopja.

— Tyršev trg dobiva slavnostno lice. Ograja okoli trga je popolnoma dozdana. Na terasi so postavljene lične posode za cvetlice, kar daje trgu poseben okras. Vrtnar g. Vinčekovič je postavil ličen cvetlični paviljon, ki je že skoraj dograjen. Na tem trgu se bodo vršile ob priliki proslave septembarskih dogodkov velike svečanosti, akademija Sokola in veliko zborovanje NO. Vsi govori se bodo oddajali po radu, kakor tudi pozdravni nagovori izpred mestnega magistrata na glavni dan v nedeljo 10.

— Letošnja letina v ptujskem okraju je zelo dobra, posebno dobro je obrodila koruza, krompir, pšenica in rž. Velike skrbi pa ima naš kmet, kako znoveti pridelke, ki nimajo prave cene. Poljski pridelki bodo komaj zadostovali za poravnava zaostalih davkov, ne glede na to, da se mora naš kmet preživeti čez zimo. Krompir se prodaja sedaj po 85 para ri po 75

para, pšenica po 1 Din za kg. Tudi vino-gradniki si ne obetajo nič dobrega. Rast grozdja je zaostala zaradi deževnih ne-prilika za 14 dni. Kvantitativno in kvalitativno pa bo pridelalek za polovico manjši odnošo alabji od lanskega. Poleg tega pa je v zadnjem času še nastopilo hladno

vreme, tako da grozdje le po malem dozoreva. Začelo se je živahno povpraševanje po starih vinskih zalozah, katerih pa je seveda zelo malo, ke so večinoma vino vnočili po raznih vinočilih. Cena vinu je poskočila na 3 do 5 Din za liter, sortirano vino pa celo na 6 Din za liter.

Najboljša propaganda za naše blago

Na velesejmu imamo letos več razstav, ki zaslužijo splošno pozornost vseh stanov

Ljubljana, 6. septembra.

Glavni namen našega velesejma je nedvomno propaganda za naše blago in pridelke, da jim praktično priznamo njihovo pravo vrednost ter skušamo pomagati našemu kmetu, obrtniku in delavcu. Kakšni so uspehi te propagande, kmetijske razstave in razstav industrijskih in obrtnih izdelkov, ne moremo presoditi in ni naša naloga, moramo pa priznati, da so razstave teh panog dobre tudi letos. Kdor gleda na velesejem resno, ne bo mogel mimo paviljona G. Seveda, nič posebnega ni v njem, toda vsi ne iščejo na velesejmu samih senzacij.

Torej mlekarstva razstava! Marsikdo se namrdne, čim zagleda sicer tako vabljivo razstavljene mlečne izdelke in čeprav je razstava vzorna, pač zato, ker je preblizu — vinska razstava. Na teh dveh razstavah so zastopane prav za prav vse naše pokrajine z našimi najpomembnejšimi gospodarskimi panogami. Gorenjska, naša Švica, ima sijajno razvito mlekarstvo, ki ji prinaša zlasti zdaj skoraj največ dohodkov, ko je lesna industrija v zastoji. Dolenjska in Štajerska pa se utapljata v vinu. V naši banovini odpade na prebivalca le 20 litrov vina (na leto), dočim ga n. pr. v Franciji 10 litrov. Zato bi marsikdo sodil, da naš pridelalek vina ne zadostuje za domačo potrebo, a kljub temu so vinogradniki v hudi stiski ter se vinogradniška kriza lahko primerja celo s krizo lesne industrije. Zato je propaganda za dobra domača vina važna. Čeprav se sliši to zel. paradokso, saj Slovencu ni treba pripravljati, naj pije. Toda ne smemo pozabiti, da izvoz naših vin zelo pada od leta do leta ter bi bila najpotrebnejša propaganda v inozemstvu. Nekoliko temu odpomoremo nedvomno z razstavami na našem velesejmu, ki je mednarodno, vendar si pa moramo želeti mnogo bolj velikopotezno propagando. Pozdravljati pa moramo tudi, da z razstavo dolenjskih in štajerskih vin propagirajo za ta vina v Ljubljani, kjer so po krivici zapostavljena, zlasti pred dalmatincem.

Razstava mlečnih izdelkov je pa potrebna predvsem zato, ker naš domači sir prekaša marsikatero inozemsko znamko visoko zvenečega tujega imena. V mestih namreč še vedno konzumiramo mnogo tujega sira, dočim je sirarstvo na Gorenjskem na visoki stopnji. Letos razstavljajo na velesejmu združene mlekarske zadruge naše banovine, in sicer Gorenjska zveza s sedežem v Naklu (8 zadrug) in Blejska zveza s sedežem na Bledu (5 zadrug). Vendar še ne razstavljajo vse zadruge. V nedeljo je pa bila ustanovljena Zveza mlekarskih zadrug dravske banovine. Od nje si obetamo, da se bo naš mlekarstvo še dvignilo.

Vinskih razstavjalcev ni mnogo, sicer je pa tudi za vinsko razstavo pretesen razstavni prostor. Iz Maribora, Ptuja in Radgona je 5 razstavjalcev, 2 sta iz Krškega, eden z Dolenjskega in 2 iz Šmarja pri Jelšah. Obiskovalci se precej zanimajo za buteljčna vina. Škoda le, da je mnogo takšnih, ki se zanimajo za vsa razstavljena in nerazstavljena vina na velesejmu in nazadnje ne vedo, pri čem so. Vinska in mlekarstva razstava se tepeta v tem pogledu, ker na eni propagirajo treznost, na drugi pa dobra vina. Mlekarski oddelek ima lep prostor za pivnico, kjer se abstinenti krepijo z mlekom. Mlečna razstava je okrašena s smrečjem. Potreba je solidna, mleko dobro. Živela mlečna propaganda!

Skoraj dve tretjini velesejma je letos posvečenega kmetovalcem, če prištevamo veterinarsko razstavo med razstave, ki so predvsem namenjene njim. Zato imajo izredno mnogo opravka, če si hočejo ogledati vse, kar je za nje koristnega. Napako bi pa napravili, če bi prezrli razstavo semenogojjskih postaj, ki razstavljajo selekcijonirana (odbrana, vzgojena) semena, žitarice, koruza in razen fižola še nekatere kulture. Pri nas, kjer je na kmetih tako gosta naseljenost, gledamo na vsako ped zemljo, da jo izrabimo čim bolj, zato bi morali posvečati še posebno pažnjo obdelovanju in izbiranju semenskega žita. Naš kmet je sicer napreden ter vnet za umno poljedelstvo, samozavesten je, zavedajoč se, da ni zaostal. Nihče mu zaradi tega tudi ne sme šketi v zlo, če se posmejuje tistim, ki ga hočejo učiti dela na polju. Zato se je pa treba približati kmetu drugače ter ga prepričati posredno, da človek nikdar ne ve vsega. Našemu kmetu ni treba dopovedovati, da je žetev odvisna od setve, pač pa mu je treba nuditi dokazov,

da je ta ali ona vrsta žita boljša za seme. Razstava semenogojjskih postaj nudi lepe sadove njihovega dela. Mnogo selekcijoniranih vrst žitaric že imamo, zlasti pšenice, pa tudi koruze. Na razstavi si lahko polje-delec izbere vrsto, ki jo smatra, da bi bila primerna za njegovo zemljo. Naši napredni kmetje se bodo nedvomno koristili z uspehi s semenogojjskih postaj. Šele tedaj bo uspeh teh postaj popoln, ko bodo sejali vsi poljedelci selekcijonirane vrste žitaric. Razstavljajo: kmetijska visoka šola v Zagrebu, semenogojjska postaja v Belčinih (Prekmurje), državno veleposestvo Belje (semenogojjska postaja), postaje Poljoprivrednega društva v Osičku in postaja veleposestva Čoka.

V okviru omenjenih razstav spada tudi čebelarstva razstava, ki je letos bolj skromna, ker spomladi čebele niso imele paše in ni cvetličnega medu. Zato je razstavljen predvsem hojev med. Razstavlja samo 5 čebelarjev in cerkniška čebelarstva podružnica.

Dočim so razstave, ki smo jih omenili, posvečene predvsem kmetovalcem, je razstava povrtine namenjena tudi meščanom, ki se bavijo z zelenjadarstvom, pa tudi zato, da jim pokaže, s čim si naj pestrijo jedilni list. Tako so n. pr. na razstavi velike, krasne jedilne buče, ki so zelo dobre, a jih naše gospodinjje še ne vedo ceniti. V nekaterih pokrajinah na kmetih pa pojejo precej buč. Tudi jajčevcev (melancan) naše gospodinjje še ne vedo dovolj ceniti. Upamo, da bo razstava dosegla svoj namen, saj je dobro prirejena. Razstavo je priredila ljubljanska podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva. Odsek te podružnice je klub ljubiteljev dalij, ki je priredil lepo razstavo dalij v tem paviljonu. Razstava dalij ima največ obudovalcev obeh spolov, zato pa zasluži posebno poglavje.

Zvočni kino Ideal

Danes otvoritev sezone 1933/34

LUCIE ENGLISH

v sijajni, dovipni in vlezabavni komediji, polni komičnih zapletitajev

Nedolžnost z dežele

Bomba smeha! Premiera in obenem krstna predstava v naši državi danes ob 4., 7. in 9. zvečer.

Iz Trbove

— V proslavo 10letnice rojstva Nj. Vis. prestolonaslednika Petra in starešine SKJ bo imelo sokolsko društvo Trbovlje drevo ob 20. uri v mali dvorani Sok. doma slavnostno sejo, ki je obvezna za vse odbornike, ostali člani so pa vljudno vabljeni. — Trboveljčani. Pridite vsi na kresovanje Ciril-Metodove družbe, ki bo v petek na praznik, 8. t. m. ob 7. uri zvečer na telovadšču Sokola. Kresovanje je namenjeno spominu na dogodke pred 25 leti v Ptuj, ko je nemški-tarska družna napadla naša Ciril-Metodarje. Od takrat dalje je tlela ideja narodne svobode in lastne narodne države, ki je 10 let kasneje tudi zmagala. — Trboveljčani. Pridite, da pri CM-kresu manifestiramo svojo solidarnost z ostalimi narodnimi množicami, ki pohite ta dan v Ptuj, ki je in ostane večno jugoslovanski. — Pri kresu bo pelo pevsko društvo »Zvone«. — Legitimacije za znizano vožnjo k narodni proslavi 25letnice septembarskih dogodkov v Ptuj se dobe pri tajniku Sokola br. Robertu Plavšku v glavni pisarni.

A. D. Emery

Dve siroti

Roman

Trideset žen in deklet, ki je bila med njimi Marjana ena najmlajših, to so bile prisilne potnice te, za dolgo pot po morju slabo opremljene ladje.

Bil je to dvojambornik z dokaj slabimi jadrji, ki se je v viharju na morju slabo držal. Po tej vožnji naj bi ostal kot stražarska ladja dve leti v vodah Louisiane.

Za stražarsko službo ob obali je bilo to vse, kar je v viharju na morju slabo držal. Po tej vožnji naj bi ostal kot stražarska ladja dve leti v vodah Louisiane.

Charles d'Ouvelles je bil dokaj spreten, pogumen in odločen častnik, le da je zelo nerad govoril. Na krovu je bil vedno sam in nihče ni vedel, zakaj je vedno tako zamišljen.

On je bil tudi edini na ladji, ki ni imel opraviti z ženskami, izgnanimi na Louisiano.

Prepuštil je praporščaku skrb, da spravi v medkrov vse izgnanike, kakor ve in zna. Častniki pa niso imeli posebnih skrbi z ženskami, ki so jih vozili na odredbo policijskega direktorja v izgnanstvo.

Razmestili so jih, kamor so mogli, in tako nekatere niso prišle na dno podkrova samo zato, ker posadka ni bila polnoštevila.

Ta del ladje je bil določen za tovor smodnika in krogel, namenjenih guvernerju Louisiane; ta nevarni tovar je bil naložen posebno, ločeno, v srednjem delu ladje, in tu je stala noč in dan straža.

Dejali smo že, da je ta ladja slabo ljubovala morju. Izgnanke so kmalu opazile, da se strašno guga.

Vse so dobile že kmalu po odhodu morskoročnice in nekatere je napadla tako, da so jim morali mornarji priskočiti na pomoč.

Takoj prvi dan je prinesel hud veter. Stara ladja se je nagibala na desno stran in z napetimi jadrji drvela naprej.

Naslednjega dne zgodaj zjutraj se je prikazal Haški rtič, ki so ga čez dve uri pustili za seboj.

In ladja je krenila s polnimi jadrji na Atlantski ocean. Na krovu zbrani mornarji so pošiljali zadnje pozdrave v meglo tonečih francoskih obali.

Kmalu se je videla obala samo še kot temna lisa na sivem ozadju.

Potem je pa vse izginilo. Kamor si pogledal, si videl samo vodo in nebo.

In ko se je z višine jambora oglasila straža, da je suha zemlja izginila izpred oči, začela posadka na ves glas vzklikati. Čolnar je pa naslovil v bretonskem narečju molitev na sv. Ano Auraysko.

Po tej molitvi, ki bi je noben mornar nikoli ne pozabil nasloviti pred odhodom iz Francije na svojo visoko priprošnico, so vsi nekaj časa tiho stali, kakor bi bili zatopljeni v spomine na domovino, ki je bila že tako daleč.

To je svedel trenutek pri dolgih vožnjah, ko izgine ladja v nedoglednih daljavah, ko se ti zdi, da jo je pogoltnil brezmejni ocean.

Najbolj zakrnjena duša zadrti pri pogledu na čarobni prizor, ki se odpre strmečim očem; največji dvomljivec izgovarja podobne besede, ki mu ne hote prihajajo na usta.

Marjani je postalo tesno pri srcu, kakor postane vsem, ki prvič zapuščajo svojo domovino.

Bila je že daleč od dežele, kamor se ni smela več vrniti; in čim bolj se je razgrinjala pred njo neizmernost morja, tem bolj se je dvigala njena du-

ša, tem čistejša je bila pri pogledu na veličastno naravo.

V dušo se ji je vračala kal čustva, ki je khllo v nji že v otroških letih, pa ga je bil Jakobov cinizem zadušil.

Vemo, da je bila na priporočilo viteza de Vaudreya deležna nekaterih ugodnosti, ki je bila med njimi gotovo največja ta, da jo je poveljnik ladje rešil mučne družbe vlačug in zločinc.

Poleg tega se je smela med dolgo vožnjo vsak večer izprehajati po krovu.

Poročnik je bil seveda radoveden, zakaj se nečak policijskega ravnatelja tako zanima za to izgnanko.

Toda mož je kot rečeno rad molčal. V začetku se torej ni zanimal za izgnanko, ki se je zelo rada izprehajala po krovu, da ji ni bilo treba sedeti med vlačugami in zločinkami.

Končno je pa čudno vedenje mlade izgnanke vendarle obrnilo nase pozornost močkega častnika.

Vprašal se je, kdo bi mogla biti ta ženska, tako toplo priporočena njegovim dobrotljivostim, in vendar tako kruto kaznovana.

Polagoma ga je Marjana očarala. Nekega dne jo je hotel celo ustaviti na izprehodu po krovu, toda v hipu, ko je že stopil proti nji, ga je zadržal na stražo gredeči kadet, a Marjana je hitro odšla.

Čez nekaj dni jo je zopet srečal, ustavil se je pred njo in jo ogovoril z besedami:

— Gotovo se izogibljate vseh, ki so na ladji... vseh brez izjeme.

Marjana je zajecjala nekaj običajnih besed v izgovor.

Poročnik je pa nadaljeval:

— Da... da!... Samo to iščete... Komaj da tu pa tam vprašate, kaj se godi v medkrovju, kamor so stlačili mornarji vaše družice v nesreči, in pridružite se jim samo enkrat na dan, ko kontroliramo, če so še vse na krovu.

In smeje je pripomnil:

— Čudna navada, je-li? ... Dokazuje pač, kako močno učinkuje disciplina... Kot da bi mogel človek uti, ko je med nebnim in morjem, kakor smo baš zdaj.

Marjana je začutila potrebo opravičiti se, da se tako malo zmeni za svoje družice.

— Verjemite mi, gospod poveljnik, — je dejala, — da so mi nesrečne izgnanke zelo pri srcu. In sama ne vem, zakaj so me ločili od njih.

In zroč na poročnika je nadaljevala:

— Če se ne motim ste odredili to vi, gospod poveljnik.

— Da, jaz.

— Zakaj pa? — je vprašala Marjana boječe, — zakaj sem deležna teh ugodnosti? ... Obsojena sem kakor druge. Zakaj torej nisem dobila svojega prostora v medkrovju... kakor vse druge?

— Ker sem v tej zadevi odredil drugače.

— Hvaležna sem vam za to dobroto, gospod; toda če bi mi bilo dovoljeno odkloniti vašo ljubeznjivost, bi vam bila hvaležna za dojenje, da bi smela biti skupaj z drugimi izgnankami.

— Ne, pod nobenim pogojem vam tega ne dovolim.

— A vzrok, ali mi ga morete povedati?

In ker je častnik okleval, je Marjana nadaljevala:

— Vzrok me zanima zato, ker sem že opazila, da mi izgnanke ne zaupajo in ker bi se rada vrnila k njim. Sicer pa, gospod poveljnik, večina teh nesrečnih me že delj časa pozna.

— Ah, torej ste že stare znanke?

— Da, gospod, bile smo tri tedne skupaj v Salpetrieri.

— V Salpetrieri?... Toda mislim sem... slišal sem, da sprejemajo tam samo duševno bolne nesrečnike.

Morilec in žrtev še nista znana

Praška policija si zaman prizadeva dognati, kdo je umoril neznanko in razrezal njeno truplo

Vsa češkoslovaška javnost je zadnje dni pod vtisom groznega umora, ki smo o njem poročali že v ponedeljek. Oblasti še niso mogle dognati, kdo je umorjena ženska. Vse prizadevanje policije gre zdaj za to, da ugotovi, kdo je žrtev krvoločnega zločinca in kdo je spravljal kovčega z razrezanim ženskim truplom v vagonu. Vse kaže, da je bil umor izvršen v Pragi. Tudi motiv umora še ni znan. Zenitveni glasnik na časopisnem papirju, ki so bili vanj zaviti dehi razrezanega trupla, bi kazali na

seksualen umor slučajno poškane žrtve,

lahko so pa tudi spretno nastavljena past, da bi se oblasti pri preiskavi v njo ujele. Vse pa kaže, da ima umor erotično ozadje. Za to govori tudi podobnost z mnogimi sličnimi umori. Zdaj, ko še ni znana žrtev, se tudi še ne ve, kje naj iščejo morilca; zato je težko izrekat domneve.

V prvih poročilih ni bilo nobenih podatkov o načinu umora. Šele zdravniški ogled v Košicah najdenega trupla je deloma odgovoril na to vprašanje. Končna sodba bo mogoča šele po sodni obdukciji. Po dosedanjih ugotovitvah preiskave je zločinec udaril žrtev s topim predmetom po glavi tako močno, da jo je ubil. Z nožem je zadel rane najbrž,

ko je bila že mrtva.

Ran je sedem in ne zde se smrtna. Truplo je morilec zelo spretno razrezal na štiri dele. Noge so odrezane v enem zamahu, rob prereza je gladek in priča o tem, da se morilec spozna na anatomo. Nož ni nikjer zadel na kost, mišičevje je prerezal gladko. Tudi glavo je odrezal v enem zamahu. Način, kako je razrezano truplo, kaže na človeka, ki zna zelo spretno ravnati z nožem in s človeškim ali živalskim telesom, torej na zdravnika, medicinca ali mesarja.

V pritličju praškega policijskega ravnateljstva je razstavila policija kovčega in ovojni papir, ki so bili vanj zaviti deli trupla. Mnogiče radovednežev hodi gledat okrvavljene stvari. Na klopi stojita dva odprta kovčega, en večji, lep, iz temnega usnja, drugi pa manjši. Kovčega sta najbrž inozemskega izvora. Oba sta že nekoliko obrabljena. Na jermenih in platnu je monogram K. V enem kovčegu so našli okrvavljene moške spodnje hlače, v drugem pa damski kombine. Razstavljena je tudi

s krvjo prepojena umrvalna goba.

Žrtev je neznano dekle, najbrž knečko, ki je po vsej verjetnosti prebivala v Pragi le kratek čas. Če bi bila prebivala v Pragi že dolgo, bi se bil gotovo javil kdo, ki jo je poznal. Tudi o morilcu ne vedo, kje naj ga iščejo. Policija je preiskala že mnogo hotelov in privatnih hiš, kjer sprejemajo podnajatnike za krajšo dobo, pa ni našla nobenih sledov. Policija je napela vse sile, da dožene, kdo je umorjena ženska in kdo jo je umoril. Policijski uradniki in detektivi že štiri noči niso spali. Vsi dopusti so bili takoj ustavljeni. Policijski aparat deluje noč in dan. Zanimivo je, da niso našli nikjer odtisov morilčevih prstov.

Praška policija je zaprosila bratislavsko sodišče, naj pošlje glavo in noge umorjene neznanke v Prago, kjer je

osredotočena preiskava. Glavo so ponovno fotografirali, potem so jo pa poslali v Prago. Sodišče je pa imelo sitnosti z železniško upravo, ker železnica po predpisih ni mogla prepeljati delov trupla drugače kot truplo v krsti, kar bi bilo pa zelo drago. Zato so dele trupla izročili v kovčegu sodnemu asistentu, ki se je peljal v Prago v posebnem kupeju.

Žene, ki pomlade može

Resni, učeni moški naj bi se ženili z dekleti, ki ne gledajo življenja preveč črno. To resnico v kontrastih, ki se privlačujejo in so torej za življenje najbolj priporočljivi, znova naglašajo nek angleški pisatelji. Učen ali z delom preobložen moški naj bi se ne ženil z prezaopleno ali študirano žensko, ker taki zakoni niso srečni. Nasprotno, oženi naj se z dekletom, ki se za njegovo delo ne zanima preveč, ker se bo pri nji osvežil in pomladil. Nauči se igrati tenis, z veseljem bo plesal in hodil na izlete s svojo mlado ženo in se otresel tako vseh znakov svojega poklica, ki v njem podcenjuje take malenkosti, kakor so sport, zabava in razvedrilo.

Take žene se nočejo odreči priljubljenemu načinu življenja in tako prisilijo može, da se prilagode njim, s tem pa prenosa na može del svoje mladosti. Res je sicer, da se ne zanimajo preveč za del svojih mož, pa tudi častihlepne niso, da bi sišile može vedno naprej in navzgor. Pač pa prinese možem v zakon osvežitev in nekaj novega, česar doslej niso poznali in česar bi ne imeli, če bi se oženili s študiranimi, zaposlenimi dekleti.

Amerika skrbi za otroke

V četrtek se je pričelo v Ameriki novo socialno poglavje, kajti s 1. septembrom je po vseh ameriških državah prepovedano zaposlovati v industriji otroke. Noben delodajalec, ki je podvržen načrtom za obnovitev gospodarskega blagostanja v Ameriki, ne sme zaposlovati otrok izpod 16. leta. Izvzeti so samo dečki med 14. in 15. letom, ki ne delajo po tovarnah in delavnicah, pa še ti smejo delati največ 3 ure na dan. Ta odredba zadene okrog 250.000 otrok. Toda ti bodo prvi pionirji novih važnih javnih ukrepov, ki naj pridejo celo v ameriško ustavo. Dopolnilni paragraf v ustavi, ki je z njim prepovedana zaposlitev otrok v industriji, je parlament sprejel že leta 1924. Veljavo bo pa dobil šele, ko ga prizna od 48 držav najmanj 36.

Od leta 1924 do 1932 je priznalo ta paragraf 6 držav, letos pa še 9. To je najboljši dokaz, da ima Amerika resen namen obvarovati otroke težkega dela. V Ameriki je bilo zaposlenih okrog 667 tisoč otrok v starosti od 10. do 15. leta. Od teh je bilo 70% zaposlenih v poljedelstvu in na te se zaenkrat prepoved ne nanaša. Industrija pa mora otroke takoj odpustiti. Tako odide iz tekstilnih tovarn 20.500 otrok, iz konfekcijskih 10.000, iz stavbne industrije 7000, iz pohištvene 10.000, iz drugih industrijskih panog pa 68.000.

Kiepara poje...

Ljubljana, 6. septembra.

Ko so bogovi delili ljudem darove, so obdarovali z najradodarnjšo roko pevca, a najbogatejši dar so naklonili tenoristu. Jan Kiepara... Kdo bi ga bil poznal, komu bi kaj povedalo to ime da ni slavenček med ljudmi, da ne žubori iz njegovih ust najčistejši studenec duha in srce božajoče pesmi?... Komu bi bila vidna njegova nizka postava, da ni zakipela na mogočnih krilih najslajšega glasu visoko pod nebo in razlila vse milne božanske melodije v milijarde naročij nevidnih valov, da polete z njo nad vso zemljo?...

Kiepara poje... Nobeno grmenje topov ni tako mogočno, nobena jeklena pesem morilnega orožja ne more prestreti človeka tako globoko v dušo, kakor glas pevca po volji skrivnostne dobrotne narave. Človeški lik se lahko skriva v temi, sladka pesem ti poboža uho in človeka začutiš, človeka z vsemi lepimi lastnostmi, ta kega, kakršni bi bil, da ga ni izmislila zloba in izgledal zob trohnohe.

Kiepara poje... Nobene hvala ni treba, nobenih superlativov. Ves betezen in obremenjen z nadlogami trdega življenja stopi v čudežni hram njegove vse preračajoče umetnosti in komaj se te je dotaknila njena mehka roka, že začutiš, da si se otresel sive vsakdanjosti, da te dviga nekaj tja gori v sinje višave, kjer kramlja duša z dušo. In v globoki hvaležnosti se skloniš pred veličino človeškega genija, ki je strl spono časa in prostora že tako daleč, da te ne morejo več oropati tega čudodelnega balzama na nikoli zaceljene rane okameneloga srca... Blagoslovljen bodi, ki si ujel zvok in mu začrtal krogotok okrog zemlje!

Preveč lepega je nanizano v enem filmu. Sam Kiepara, sama njegova zaključna »Ave Marija« na koro, ta z ljubeznijo napojena in oplojena visoka pesem ničevosti pred vsemogočnostjo, trenutka pred večnostjo, bi zadoščala, da bi odhajal prejojen, nov v novo življenje. Ne, to ni pesem zate, to je pesem za vse trudne, pod težo življenja omagajoče, po dobi duševni hrani hrepeneče. In v nji najdeš najslajši počitek svoji zbegani duši.

Iz Trebnjega

— Proslava rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Snoči na predvečer rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra je prižgalo Sokolsko društvo na hribu velik kres. H kresu se je zbralo mnogo občinstva, navzočih so bili tudi predstavniki vseh tukajšnjih uradov. Sokolski pevski zbor je zapel državno himno, streljanje in umetni ogenj pa je slavnost še poudaril. Danes je bila darovana v dekanjski cerkvi maša, kateri so prisostvovali predstavniki tukajšnjih uradov in šolska mladina. Raz hiš plapolajo državne zastave.

— Prostovoljno gasilno društvo v Trebnjem priredi v petek na praznik v vseh prostorih gostilne g. Josipa Pavlina v Trebnjem običajno letno veselico in vabi, da se tradicionalne gasilske prireditve udeležijo občinstvo v čim večjem številu. Na pomoč!

Turistika.

— Po gorah hoditi je zdaj zelo lahko in varno.

— Nasprotno, visoke švicarske gore so od dne do dne nevarnejše. Človeku se namreč kaj lahko pripeti, da ga povozijo vagonček žične železnice.

PROSPEKTE

PLAKATE

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIJE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČBARVNI TISK, PISMA, RAZGLEDNICE, SLIKE, OSMRTNICE, OVITKE, JEDILNE LISTE, ČENIKE, VIZITKE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, POROČNA NAZNANILA IN VABILA

TISKOVINE

KATALOGE

NARODNA TISKARNA
LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA 5

KUPIM

VRATA IN OKNO
za trgovino kupi Engelman, Šmartno v Tuhinju. 3495

AKO KUPUJEŠ
Oglašuj v »Slovenskem Narodcu«. Beseda Din 0.50. 3500

RABLJENE VREČE
kupim. — Ponudbe: »Vojvodina« k. d., Novi Vrbas. 3527

PRODAJI

Kaj prodati!
Oglašuj v »Slovenskem Narodcu«. Beseda Din 0.50.

GOZDNI BOG
»Waldhorn« naproday. - Oskrbništvo Bokalce, p. Vič pri Ljubljani. 3494

PROSTOVOLJNA DRAŽBA
starin in umetnin: ponedeljek 11. septembra 1933 na Glincah, Tržaška cesta 6 (hiša Tribuč), dopoldne od 9. do 12. ure, popoldne od 15. do 18. ure, event. nadaljevanje v torek. — Različno starinsko pohištvo, ogledala, ure, lestenci, vaze, porcelan, steklenica, jedilno orodje, preproge, zastori itd. Originalni starin in modernih mojstrov (Potocnik, Götzl, Karinger, Kühn, Egartner, Tratnik, Klemenčič, Gaspari, Zmitke, Males, Jaki itd.). Knjige: slovenske, nemške itd. Pianino Laubberger & Gloss. — Dr. Krevl Josip, javni notar. 3539

JABOLKA
dobavlja trdka Šoper, Hrastnik. 3529

Jabolka in hruške
še na zalogi pri Gospodarski zvezi. 10038

DVA PLETILNA STROJA
dobro ohranjena, ugodno napredaj proti takojšnjemu plačilu. — Ogleda se lahko vsak dan od 14. do 15. ure: Hradskega cesta št. 34.

MOTORSKI ČOLN
za prevažanje oseb prodam. — Naslov v upravi »Slovenskega Narodca«. 3535

SLUŽBE

Kdor išče službo,
naj oglašuje v »Slovenskem Narodcu«. Beseda samo Din 0.50

POMOČNICO
za možko konfekcijo sprejem takoj. — Naslov v upravi »Sl. Narodca«. 3544

FRIZERKO
sprejem. — Ponudbe: Polak, Rakek. 3526

STANOVANJA

DIJAKA STANOVANJA
oglašuje v »Slovenskem Narodcu«. Beseda samo Din 0.50.

DIJAKA
nižješolca sprejme boljše družine k sinu četrtšolcu. — Naslov pove uprava »Slovenskega Narodca«. 3538

3-SOBNO STANOVANJE
komfortno, oddam za november v Pražakovi ulici 10. 3456

DIJAKA
sprejem z vso oskrbo; mesečno Din 500.-. — Naslov v upravi »Slov. Narodca«. 3533

NEPREMIČNINE

AKO PRODAJAŠ ALI KUPIŠ NEPREMIČNINO
oglašuj v »Slovenskem Narodcu«. — Beseda samo Din 0.50.

HISA Z GOSTILNO
v Zagrebu naproday za 320.000 dinarjev. — Agentura Omega, Zagreb, Illica 10. Telefon 77-16.

PEKARJO
na Gorenjskem oddam v najem. — Noč, Slov. Javornik. 3496

POSESTVO
v okolici Celja vzame v najem Podrepšek, Sv. Jurij ob južni železnici. 3530

NOVO HISO
v Dev. Mării v Polju št. 113 prodam. 3528

Specijelni entel oblek
azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinije delo

Matek & Mikeš, Ljubljana
poteh hotela Štruckerj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjaj, antlanje, izdelovanje gumbic. Vseled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

RAZNO

VSE KAR POTREBUJETE
oglašuje v »Slov. Narodcu«. — Beseda le Din 0.50. 3516

Modna konfekcija
Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 14 11/T

Na obroke!
Na hranilne knjžnice!
POHIŠTVO
Dobi se samo pri nas.
Orehove šperane spalnice
Din 7.000.-
črešnjeve spalnice
» 4.800.-
šperane spalnice
» 3.000.-
pleskane spalnice
» 1.800.-
omare
» 400.-
postelje
» 200.-
kuhinjske oprave
» 850.-
kuhinjske kredence
» 450.-
Sprejemamo vsa naročila in popravila po konkurenčni ceni. — Vse drugo pohištvo se dobi najceneje pri

MIZARSTVU »SAVA«,
Ljubljana,
Kolodvorska 18 Miklošičeva 6
Telefon 2780

Krušno moko
in vse mlevske izdelke, vedno sveže, dobite pri

A. & M. ZORMAN,
LJUBLJANA, Stari trg št. 32

SPALNICE
moderne iz orehove korenine, mehke pleskane in kuhinjske oprave dobite najceneje pri — Andlovic, Ljubljana, Komenškega ulica 34. 62/L

POZIV!
Dotična oseba, ki mi je vzela raz kolo dinam sistema »Riemann« in bila opazovana od dveh gospodov, se poziva, da mi isto vrne na upravo »Slov. Narodca« ali na spodnji naslov. V nasprotnem slučaju jo javim oblasti. — Kolman Oton, strojnik, Detelova ulica 2, Moste. 3538

ČOLNI NA LJUBLJANCI
se izposojajo na Trnovskem pristanu v čolnarni Jančar. 3534